dien, 1952. gada 14. jūnijā

RAKSTU
KRĀJUMS
PAR
LATVIEŠIEM
KANADĀ
iznāk 15. jūnijā
V. ZIEDIŅA
APGĀDĀ

UKU VEIKALS
US
kā arī citiem gadījumiem
dājumi un tautiskās lelles
7.00 vak. Svētdienās slēgts
uz ziemeļiem no Bloor
884 (292)

M
s. Ar šiem dažiem posteņiem
n, jau N. kgm būtu pieticis,
apmierinātu to cilvēku pra-
as, kuriem vēl šodien ir tie-
as un drosme savu dalu pra-
un kuri vadās no tā, ka sacīts
rds no goda vīra mutes nav
zākā svarā kā zīmogots li-
ms.
Lai šis papildinājums, kopā ar
laikr. Brīvās Balss redaktri-
B. Senkēviča kundzes un ma-
iepriekšpublicēto paskaidro-
mu visām ieinteresētām per-
cām (un arī N. kungam) atri-
a jautājumu par bij BB sais-
u kārtošanas piekritību.
jūnijā, 1952.
V. Beķers,
bij. Brīvās Balss
Saimn. vadītājs.

am īpašumus
gh Park apvidū
eviška kiegeļu māja. Ūdens
r ellu. Iemaksa $7.500.
seviška māja. Karsta ūdeņa
nnas istabas, 2 garāžas. Ie-
.
A. GARBENIS
REAL ESTATE
AVE, TORONTO
svētdienās HY 1543

EIKALS
ju krājums dzīvokļiem un
p. p.:
ltas, ēdamistabu un virtuv-
nino utt.
ENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RIEVISKI.
URNITURE Co.
Ont. Telef. WA 6812

ceptes apstrādā augsti kvali-
istrētie farmaceiti, speciālisti
dikamentus uz visām pasau-
s zemēm iesaņojam sevišķi
umiem visus pasta izdevumus,
ttas nodevas, kā arī kārtīgi
aciju papīrus.
āju tējas, Celsija termometri
iskie preparāti.
gramā, AKNU PREPARĀTS
ENICILLIN — $3.95 par 10
s.
ar sūtījumiem uz visām pa-
(995)
CHEMISTS
kā aptieka
TORONTO, ONT.

UMS
N SUDRABA LIETU
NĪCA, TORONTO
117, otrā stāvā,
zivoklī OX 4815
ŠVEICES PULKSTEŅI
sitieniem. Chronografi un
a tērauda un zelta
nātāji (arī elektriskie)
aunos un labotos pulkstepus
aparātu WATCHMASTER'u
ni (pēc eiropiešu parauga) un
kalumi lielā izvēlē.
NU PLATES
VAI ORGANIZĀC. NOZĪMES
NOMAKSAI

4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKA

Nr. 48./71. TREŠDIEN, 1952. G. 18. JŪNIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanādā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

NAV IZSĪCIS AVOTS, KAS VELDZĒ MŪSU GARU

LATVIJAS SŪTNIS UN ĀRKĀRTĒJO PILNVARU NESĒJS K. ZARIŅŠ RUNĀ BFK 14. JŪNIJA ATCERES AKTĀ UN ATKLĀJ LATVIEŠU DIENU TORONTO

LATVIEŠU VIENPRĀTĪBAS APLIECINĀJUMS: 2000 DALĪBNIEKU MESEJA HALLĒ UN PIE KRITUŠO VARONU PIEMINEKĻA TORONTO

Latviešu dienas Kanadā, kas šogad sākās ar 14. jūniju, tautas sēru dienu, un turpinājās svētdien, 15. jūnijā, bija lielu, nozīmīgu notikumu bagātas, apliecinot atkal reiz to, ka vēl mūsos nav miris latviskais gars, kas ir ķīla mūsu tautas dzīvībai un pastāvēšanai. Šais dienās notika Baltijas Tautu Federācijas protesta sarīkojums Meseja Hallē, sūtņa K. Zariņa vēstījums tautai tais pašās telpās ar sekojošu koncertu, svinīgs dievkalpojums Sv. Jāņa draudzes baznīcā, LNAK apspriede ar organizāciju un draudžu pārstāvjiem, LNAK darba sēde un prof. J. Tīdemaņa 25 gadu jubilejas izstādes atklāšana, kas skaidri pierāda, ka vēl nav aizbiris avots, kas veldzē mūsu garu šais gaŗajos trimdas gados.

Latviešu dienas Toronto, kas šogad saskanēja arī ar latvju tautas dziļāko sēru dienu — baigo jūnija rītausmu — piektdien ievadīja Toronto vecākās draudzes dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Līdz beidzamai vietai pārpildītajā dievnamā, kur bija ieradies arī sūtnis K. Zariņš ar meitu un ģenerālkonsuls N. Braisons ar kundzi, draudze dziļā bijībā lieca galvas Latvijas karoga un sērām klātā altāŗa priekšā, lai aizlūgšanās pieminētu savu brāļu upuru ceļu. Dievkalpojumu ievadīja vīru dubultkvartets Kalvis, nodziedot Mūžam zili. Draudzes mācītājs A. Lūsis savā svētrunā pieminēja apustuļa Pāvila vārdus „Pieminiet manas važas . . .," izskaidrodams, ka šie vārdi slēpj sevī reizē atgādinājumu, biedinājumu un mierinājumu. Pieminot moku ceļā aizgājušos, Kalvis atskaņoja Integer vitae.

Pēc dievkalpojuma draudzes prks O. Dzērvītis pasniedza sūtnim mazu piemiņu — Latvijā ražotus sērkociņus sudrabkaļa Gugāna darinātā ievarā, novēlot, lai sūtnis ar šiem sērkociņiem reiz aizdedzinātu brīvības uguni latvju tautas svētnīcā — Brāļu kapos.

LNAK Padomes apspriede ar sabiedrisko organizāciju un draudžu pārstāvjiem

Pēc svinīgā dievkalpojuma latviešu dienas Toronto ievadīja LNAK Padomes apspriede 14. jūnijā. Šīs apspriedes dienas kārtībā kā svarīgāko punktu LNAK Padome bija likusi šobrīd tik aktuālo statūtu jautājumu. Savus delegātus uz šo apspriedi bija sūtījušas Toronto, Hamiltonas, Londonas u. c. pilsētu sabiedriskās organizācijas un draudzes, kā arī tālā Nufaundlendas latviešu kopa. Apspriedē piedalījās 18 LNAK Padomes locekļi un 22 organizāciju pārstāvji no Toronto, Hamiltonas, Londonas Otavas un Nufaundlendas.

Apspriežu zāle šim gadījumam bija attiecīgi dekorēta karogiem, ziediem un palmām. Gleznotāji Jānis Tīdemanis šo dekorējumu bija grezni papildinājis ar savu gleznu klāstu. Sevišķu svinīgumu apspriedei piedeva sūtņa K. Zariņa un ģenerālkonsula R. Braisona piedalīšanās.

Apspriedi ievadīja ar svētrunu archibīskapa pārstāvis prāv. A. Skrodelis. Savai svētrunai pamatā likdams J. Jaunsudrabiņa vārdus: „Kādu valsti var gan izdzēst no ģeogrāfiskām kartēm, bet dabā tā dzīvo zemes mūžu. Un kamēr vien ir kāds cilvēks uz zemes, kas pēc šīs vietas ilgojas, nav zudusi cerība to atgūt." Prāvests A. Skrodelis lūdza Dieva svētību LNAK Padomei un organizāciju pārstāvjiem visā Kanadā dzīvojošo latviešu apvienošanās darbā.

LNAK Padomes priekšsēdis Fr. Gulbis atklāja apspriedi, uzaicinādams nodziedāt visiem kopēji God Save The Queen. Pēc Kanadas himnas priekšsēdis Fr. Gulbis sirsnīgos vārdos apsveica sūtni K. Zariņu un ģenerālkonsulu R. Braisonu.

Kā Kanadas viesi sūtni K. Zariņu uzrunāja un nodeva sveicienus ģenerālkonsuls Braisons, izceldams sūtni ne tikai kā krietnu valstsvīru un ministru, bet arī kā mīļu cilvēku un draugu.

Pēc tam apspriedes dalībniekus uzrunāja sūtnis K. Zariņš. Savā uzrunā sūtnis starp citu teica, ka doma par latviešu apvienību dibināšanu viņam radusies jau 1947. g. Vācijas apmeklējuma laikā un ka viņam prieks, ka šī doma tagad sāk reālizēties. Apvienību uzdevums ir ne valdību radīšana, bet gan visu latviešu kopā turēšana un apvienošana visā plašā pasaulē. Apvienību uzdevums ir saukt un aicināt visus latviešus kopējā darbā lielu mērķu sekmēšanai. Sūtnis K. Zariņš nodeva sveicienus LNAK, organizācijām un visiem latviešiem Kanadā no Latviešu Nacionālās Padomes Lielbritanijā, uzsvērdams, ka šos sveicienus atvest personīgi pāri okeanam viņu vairākkārt lūdzis Padomes priekšsēdis Abakuks. Tāpat aizkustinoši bijuši tie daudzie ziedi, kurus Anglijas latvieši sakarā ar viņa ceļojumu sanesuši tanī okeana krastā, lai tie nestu sveicienus tautiešiem pāri okeanam. Sūtnis K. Zariņš savu uzrunu nobeidza ar Dievs, svētī Latviju.

Rakstveida sveicienus bija atsūtījušas Dienvidamerikas Latviešu Apvienības pagaidu valde, Latvju Savienība Argentīnā, Beļģijas Latviešu Nacionālā Komiteja, Latviešu Nacionālais Fonds Skandinavijā, Vinipegas Latviešu Biedrība, Edmontonas, Kalgarijas un Letbridžes draudzes, Vankuveras latv. ev. lut. draudze, Vinipegas ev.-lut. draudze, Timminsas latviešu ev.-lut. draudze, DV Manitobas nodaļa, DV organizācijas un tās Kanadas valdes priekšnieka P. Baloža sveicienus nodeva I. Jankovskis.

Pirms jautājuma par statūtu grozīšanu apspriešanas ziņojumus sniedza LNAK valdes pr-dis un nozaru pārstāvji. Par garīgo aprūpi plašu pārskatu sniedza archibīskapa pārstāvis prāv. A. Skrodelis. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza V. Upeslācis.

Stājoties pie statūtu grozījumu apspriešanas, vārdu ņēma Toronto Latviešu Biedrības pārstāvis J. Popelis, kurš deklarēja biedrības viedokli šai jautājumā, paziņodams, ka šis viedoklis pieņemts biedrības pilnsapulcē. Starp citu J. Popelis teica, ka Toronto Latviešu Biedrība atrod, ka statūti principā nav grozāmi, bet biedrība ierosina apsvērt jautājumu par vispārējām, tiešām vēlēšanām un kā šīs vēlēšanu tiesības dodamas visiem latviešiem Kanadā neatkarīgi no tā, vai viņi ir nokārtojuši maksājumus LNAK. LNAK Padomes loceklis O. Breņķis plašā un dedzīgā runā aizstāvēja vispārējo, tiešo vēlēšanu principu. Londonas kopas pārstāvis prof. A. Dreimanis aizstāvēja principu, ka Apvienības pamatā liekamas fiziskās personas un organizācijas un draudzes. LNAK valdes priekšēža vietnieks J. Dreimanis savā runā aizrādīja, ka ekonomisku apsvērumu dēļ nav iespējams dot vēlēšanu tiesības arī tiem, kas nav kārtojuši maksājumus LNAK.

Izvērtās plašas debates par un pret šiem principiem. Daži runātāji izteica domu, ka varētu ievest dažus grozījumus, kas paplašinātu organizāciju tiesības, bet visumā statūti atstājami spēkā, jo LNAK darbības laiks ir vēl par īsu, lai pilnīgā spriestu par šo statūtu lietderību. Tāpat tika ierosināta doma, ka būtu paplašināmas tiesības jaunatnes organizācijām, studentiem, skautiem un gaidām. Ievēlēja statūtu komisiju, kuru lūdza apspriest šinī sēdē ierosinātos jautājumus un nākt ar statūtu grozījumu projektu. Sēde beidzās vēlā pēcpusdienas stundā.

14. JŪNIJĀ AIZVESTO PIEMINAS AKTS

Baltiešu Federācijas Kanadā rīkotajā sanāksmē latvieši, igauņi un lietuvieši 14. jūnijā pulcējās Meseja Hallē Toronto, lai pieminētu savu tautu mocekļus, kas priekš 11 gadiem izrauti no savas zemes un tautas vidus un aizvesti necilvēcīgi smagos spaidu darbos, kur lielai daļai, kā mums zināms, tikai nāve nāca kā atpestītāja, bet kur citi vēl iet Golgatas ceļu.

Triju tautu skauti zālē ienesa Kanadas karogu, bet Igaunijas, Latvijas un Lietuvas karogus — viņu skauti un gaidas.

Sanāksmi atklāja Baltiešu Federācijas Kanadā prezidents Igaunijas konsuls J. E. Markus angļu valodā ar īsu uzrunu, kurā viņš atgādināja, ka 5,5 miljoni Baltijas valstu iedzīvotāju dzīvoja mierā un labklājībā, kamēr 1939. gadā totālitāro kaimiņu lielvalstu vadītāji slepeni noīga neievērot šo valstu suverēnitāti un tās iznīcināt. BFK prezidents aicināja sapulcētos godināt aizvesto piemiņu ar klusuma brīdi un piecelšanos.

Pēc tam sanāksmes viesis laikraksta Saturday Night ārlietu redaktors Villsons Vudsaids (Willson Woodside) teica lielu runu, kas no sākuma līdz beigām bija sirsnīga un saturiga. Viņš iesāka ar jautājumu: Kā un kad jūs atgūsit brīvību? Kā kanadietis viņš vēlētos, lai intelligentie un darbīgie baltieši paliktu Kanadā. Bet, kā brīvās pasaules loceklis, viņš ticot, ka visi klātesošie vēlēšoties atgriezties savā brīvajā tēvijā. To liecinot baltiešu apvienošanās.

Vai pietiekot atbrīvot tikai okupētās zemes? Vai sadalīt Padomiju? Vai varot būt miers, kamēr brutālā diktātoriskā vara neesot ieslēgta savās robežās? Rietumiem jābūt modriem. Labākā politika esot bruņoties, būt stipriem, nostiprināt apvienību un labklājību un spēcīgiem stāties pretī agresoriem.

Ontario ministru prezidenta L. M. Frosta vietā baltiešus apsveica viņa pārstāvis Dž. R. Yaremko. Viņš uzsvēra Kanadas brīvību, te visi var brīvi dzīvot, bet komūnistu propaganda iespiežas arī te, slavinot Padomijas „labumus".

Latvijas sūtnis Lielbritanijā K. Zariņš dedzīgos vārdos piemin mūsu cietējus un to postu un iznīcību, ko nesuši varmācīgie iebrucēji, bet mūsu dvēseles ir brīvas, un neviens mums nevar atņemt ticību taisnības uzvarai.

Lietuvas ģenerālkonsuls Vitauts Gylis apliecina cieņu un mīlestību cietējiem par dzimtenes neatkarību.

Immigrācijas un pilsoņu lietu departamenta vadītājs Toronto V. R. Baskervills saka, ka viņš tāpat kā redaktors V. Vūdsaids priecājoties, ka Kanadā esot tādi iecelotāji kā baltieši.

Pēc šīm viesu runām un apsveikumiem BFK prezidija loceklī uzrunā tautiešus katrs savā valodā.

No lietuvjiem runā Dr. A. Zubrys, no igauņiem — Dr. A. Ekbaums, no latviešiem mācītājs A. Lūsis atgādina, ka tā ir Dieva žēlastība un Dieva dota sūtība, ja mēs esam izkļuvuši brīvībā. „Bet mēs bieži iesligstam apatijā. Vai tēvu zemes mīlestības liesmas mūsos izdzisušas? Šai brīdī mums gribas saukt: Apjozies ar jaunu spēku, latviešu trimdiniek! Nelien kā kurmis savas ikdienas tumšajā ālā! Kļūsti tas, kam tev jābūt, proti, cīnītājs par savas tautas un tēvzemes rītdienu."

Pēc katras tautības pārstāvja runas nodziedāja attiecīgās valsts himnu klavieru pavadījumā.

Baltijas Sieviešu Padomes Kanadā sekretāre Alma Lediņa angļu valodā nolasīja šīs padomes uzsaukumu sievietēm brīvajā pasaulē, norādot, kādi notikumi mūs izdzinuši no savas zemes un uzsverot, ka, laikā neatzstāvoties, tās pašas briesmas sagaida arī Rietumus, tikai ar to starpību, ka komūnisma uzvaras gadījumā nevienam vairs nebūs iespējas no tā pasargāties, jo nebūs brīvas zemes, kurp bēgt.

Pēc neliela starpbrīža sekoja koncerts, ko atklāja latvieši. Herta Lūse dziļā pārdzīvojumā aizkustināja klausītājus ar lielu garīgu cildenumu un vokāli spoži nodziedāja Jāņa Kalniņa dziesmu Mocekļi (K. Skalbes teksts). Jāņa Mediņa Glāsts un Alfreda Kalniņa Dzimtene. Pie klavierēm, smalkjūtīgi pieskanodamies, pavadīja Tālivaldis Ķeniņš. Pēc tam T. Ķeniņš atskaņoja savu kompoziciju Ballade, kas guva lielu atsaucību klausītājos.

Tad lietuvju jaukts koris pušķoja estrādi saviem krāšņiem tautas tērpiem un dziedāja skumjas dziesmas par dzimteni, aizvešanu, nāvi garīdznieka B. Paceviča vadībā. Uzstājās arī divi lietuvju solisti: liriskais soprāns P. Radzevičiute un baritons B. Marijosius, kas abi nodziedāja arī pa operu ārijai no Fausta un Toskas.

Igauņu pianiste Salme Lohuaru virtuozi spēlēja Brāmsa Rapsodiju un G. Aava Fantaziju, un Irēne Loosberga labā vokālā priekšnesumā un ārēji izteiksmīgi dziedāja Marta Saara un Ed. Oja dziesmas. Mūzikālos priekšnesumus nobeidza igauņu virs

koris ar K. A. Hermanna un K. Tuernpu patriotiskām dziesmām.

Beigu vārdus teica BFK prezidents J. E. Markus un proponēja telegrammu Kanadas ministru prezidentam Lorānam (Laurent):

Daudz tūkstoš lietuviešu, latviešu un igauņu ik gadus iecelo Kanadā. Viņi ir te atraduši brīvību, taisnīgumu un iespējas sākt jaunu dzīvi drošībā un piedalīties Kanadas varenības veidošanā. Lietuvji, latvieši un igauņi, kas šodien sapulcējušies Toronto Meseja Hallē, lai pieminētu masu deportācijas no Lietuvas, Latvijas un Igaunijas uz Padomju Savienību, sākot ar 1941. gada 14. jūniju, pagodinās izteikt Jūsu Ekselencei savas pateicības jūtas, apliecināt savu lojālitāti Kanadai, kā arī savu dziļo atzinību par genosida konvencijas ratificēšanu. Tas dod cerības, ka necilvēcīgie ar genosidu saistītie akti, kas notikuši trijās igaunu, latviešu un lietuvju zemēs, atradīs visstiprāko nosodījumu visās brīvās pasaules zemēs un ka to pārtrauks, iekāms šīs brīvās nācijas tiks svītrotas no pasaules kartes.

Paraksts: J. E. Markus,
Baltiešu Federācijas Kanadā prezidents.

Sapulcētie vienbalsīgi pieņēma šo priekšlikumu.

Prof. J. Tīdemaņa gleznu izstādes atklāšana

Nozīmīgs notikums lielo sarīkojumu virknē bija prof. J. Tīdemaņa 25 gadu jubilejas gleznu izstādes atklāšana, kas bija pulcinājusi ap 200 tautiešu ar sūtni K. Zariņu un ģenerālkonsulu R. Braisonu priekšgalā. Sūtnis K. Zariņš, atklājot izstādi, starp citu teica, ka Tīdemaņa ģenijs nepieder vairs tikai latviešu tautai, bet mēs esam lepni, ka kāds latvietis ievilcis raksturā vaibstus 20. gs. kultūras gudrajā pierē. Izstādē redzami apm. 60 darbi, un tā no 6—10 vakarā būs atvērta visu nedēļu. Izstādes vērtējumu sniegsim laikraksta nākošā numurā.

LNAK PADOMES ĀRKĀRTĒJĀ SĒDE

Ārkārtējo sēdi 15. jūnijā atklāja LNAK pr-sēdis prof. Fr. Gulbis, īsumā pakavēdamies pie notikumiem LNAK iekšējā dzīvē. Pirmā gada darbību noslēdzot, bijušā valde ziņoja, ka stāvoklis grūts, taču šodien, raugoties jaunās valdes darbībā, jāatzīst, ka nav tik launi. Ar labu gribu un pašaizliedzīgu valdes locekļu darbu stāvoklis redzami uzlabojies.

Tomēr pasaules ārpolitiskie apstākļi rada bažas. Tam par iemesliu ir angļu vēlēšanās sadarboties ar komūnistiem. Taču šodien tie nav noteicēji Rietumu pasaulē. Savienotās Valstis dzīvo aizsardzības aspektā, ceļot žogu, lai aizstāvētu savu zemi pret komūnisma briesmām. Mēs esam kā jūras putni, kam miers nozīmē kapu, bet nemiers ir svarīgāks par mieru. Vēl Rietumu pasaule cer ārstēt vēzi ar zālēm un pūšļošanu, bet te vajadzīga radikāla operācija.

Mūsu tautas situācija nav paslikatinājusies, bet mums tomēr jāiet sagatavotiem ilgai gaidīšanai, tāpēc jāturas kopā, lai vienoti ietu pretim tam brīdim, kad atskanēs lielie zvani.

Pēc uzrunas prof. Fr. Gulbis uzaicināja runāt no ASV ieradušos Konsultātīvās Kopas pr-sēdi V. Māsēnu, kas iepazīstināja LNAK Padomi ar Brīvās Eiropas Komitejas un Konsultātīvās kopas mērķiem un uzdevumiem. Brīvās Eiropas Komiteja nodibinājās 1949. gadā Nujorkā. To atbalstīja privātas amerikāņu organizācijas cīņai pret komūnismu. Vispirms BEK atbalstu sniedza 7 komūnisma verdzībā nonākušām valstīm, izņemot Baltijas valstis, jo tām vienīgām ir oficiāli atzīti pārstāvji, kas var runāt savu zemju vārdā.

1950. g., kad izcēlās karš Korejā, ASV atzina, ka nevar būt saprašanās ar komūnistiem un pacēlās jautājums par 3 Baltijas valstu ietilpināšanu BEK. Pārējām 7 tautām pie BEK ir Nacionālo Komiteju nosaukums, Baltijas tautas izšķīrās par Konsultātīvās Kopas nosaukumu. Latviešu Konsultātīvā Kopa nodibinājās 1951. gada 14. jūnijā.

Pēc V. Māsēna runas prof. Gulbis sēdes vadību nodod viceprieksšēdim J. Švankam un LNAK Padome uzsāk iztirzāt darba kārtībā paredzētos jautājumus. Debatēs par statūtu grozījumu jautājumu Padomes loceklis O. Breņķis nāk ar priekšlikumu, ka nākošajās LNAK Padomes vēlēšanās jāpiedalās visiem Kanadā dzīvojošiem latviešiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir nomaksājuši savu biedru naudu LNAK vai ne.

DV Kanadas valdes pr-dis P. Balodis atbalsta šo O. Breņķa priekšlikumu un papildina, ka mums ir vajadzīga viena jumta organizācija, bet mums tādas vēl nav, LNAK varētu par tādu kļūt, ja nākošās vēlēšanas organizētu uz līdzīga principa, kā vēlēja LCK Vācijā, t. i., ka tajās varētu piedalīties visi

(Nobeigums 6. lpp.)

15. jūnijā ASV raidītājs paziņoja, ka prez. Trūmens izteicis līdzjūtību Baltiešu Federācijai Nujorkā sakarā ar 14. jūnija notikumu atceres 11. gadā dienu.

Kremlis meklē Japānas draudzību

Tokio. — Cenzdamies aizkavēt Japānas piesliešanos Rietumiem, Maskavas dirigētie komūnistu gariņi dažādos pasaules stūros izdara gājienus, kuŗu nolūks iegūt japāņu draudzību. It īpaši lielu uzmanību Japānai parāda tās tuvākais kaimiņš Maotsetungs Ķīnā. Pēc tam, kad trīs lēģiticīgi japāņi Honkongā bija „noliguši" tirdzniecības līgumu ar Ķīnu, Japānas valdībai par to nekā nezinot, bet Maotsetunga radiofonam skaļi taurējot par abu tautu sadarbību, nule Kremlis izmetis Japānai jaunu āķi. —

Ja Japānas valdība būtu gatava līgt separātu miera līgumu ar Padomju Savienību, tad pēdējā apsvērtu 182.000 japāņu kaŗa gūstekņu repatriāciju, jo šāds skaits vēl atrodoties PSRS. Japānas ārlietu ministrija tūdaļ reaģējusi uz šo Kremļa soli, kuŗa uzdevums bija satraukt gūstekņu tuviniekus, lai tie spiež valdību līgt ar Maskavu, līdz ar to iecērtot plaisu Rietumu un Japānas starpā. Japāņu valdība šo pa blakus ceļiem piegādāto piedāvājumu nosaukusi par tīru propagandu.

Japāņu valdības pārstāvis, komentējot šo jauno „sensāciju", teica, ka 1950. g. 22. aprīlī Krievijā bijis tikai 2.467 japāņu gūstekņu, kā to ziņojuši paši krievi. Kur tad nu uzreiz radies 182.000?

Kremlis ar skaitļiem rīkojoties pēc patikas. Nebūtu nekāds brīnums, ja jau tuvākajās dienās Maskava piedāvās repatriēt uz mājām veselu miljonu japāņu gūstekņu, ja Japāna atteiksies no jau parakstītā un ratificētā miera līguma ar Rietumiem.

Mekarturs — galvenā figura Konventā

Čikāgā. — Republikāņu nacionālā konventa sagatavošanas komiteja par galveno runātāju savai lielajai sanāksmei, izraudzīs kandidātu prezidenta vēlēšanām, ievēlējusi piecu svaigņu ģenerāli Daglasu Mekarturu. Tas ir izcils pagodinājums dižajam amerikāņu kaŗavīram un būs vēl izcilāks, ja M. spēs sevi izsargāt no iejaukšanās politiskās mechinācijās, kā viņš to svinīgi nosolījās, atgriežoties no Tālajiem Austrumiem.

Pretēji saviem izteicieniem Parīzē Dvaits Eizenhauers pilnam nodevies politiskai kampaņai par viņa izraudzīšanu republikāņu kandidāta postenim. Bez jau iepriekš izziņotām runām dažādās ASV pilsētās, Eizenhauers izplānojis un viņa kampaņas vadītāji organizē satikšanos ar republikāņu delegātiem. Tur Aiks paskaidros, kā viņš domā valdīt mājās un kā veidot ārpolitiku, ja viņu ievēlētu, lai tā iegūtu savā pusē tos, kas vēl nebija izšķīrušies atbalstīt viņu vai Taftu.

Vairāk kā trīs stundas Eizenhauers divatā sarunājās ar Pensilvānijas valsts gubernātoru Fainu, aiz kā stāv 32 delegāti, kas līdz šim vēl nebija paziņojuši piesliešanos nevienam no divi nogrupējumiem partijā.

Pēc apspriedes Eizenhauers klusējis, bet Fains izteicies, ka vēl arvien viņš neesot izšķīries, ko ieteikt saviem delegātiem.

20. jūnijā Fains tiksies ar Taftu. Preses ļaudis min, ka Mekarturs esot pierunājis Fainu atbalstīt Taftu. Kā zināms, Fains ir dedzīgs Mekartura cienītājs. Visticamāka gan liekas versija, ka Fains galīgi izšķirsies tikai pašā konventā pēc pirmajiem balsojumiem, lai pieslietos tam, kas būs uzvarētājs.

Faina 32, Kalifornijas Vorrena 70 un Mičiganas Samerfolda 26 delegāti līdz šim nav paziņojuši savu atbalstu nevienam no divi lielajiem kandidāticm, un stipri jārēķinās, ka viņu nostāja izšķirs Tafta vai Aika uzvaru.

Tafta piekritējs ir arī izraudzītais konventa vadītājs. Ir vairāk pazīmju, kas liecina, ka arī mandātu komisiju Taftam izdosies izveidot pēc saviem ieskatiem. Tā Eizenhaueram, ko vēlas tauta, politiķi sagādā arvien jaunus šķēršļus.

Izraudzīt viceprezidentu daudz vieglāk

Vašingtonā. — Republikāņu vadītājas aprindas neoficiāli informē, ka viņu kandidāts viceprezidenta amatam būšot 44 g. v. Kalifornijas senātors Viljems Noulends (Knavland), neatkarīgi no tā, kas būs kandidāts paša prezidenta postenim: Tafts, Eizenhauers vai kāds cits. Noulenda izredzes var pagaist vienīgi tad, ja kādas politiskas kombinācijas dēļ viceprezidenta postenim jāizrauga kāds cits, kaut arī mazāk piemērots.

Vai Eiropa paveikusi savu daļu?

Brīvās Eiropas tautas nav darījušas tik daudz kā Savienotās Valstis, lai sagatavotos pret komūnisma briesmām — runādams kādā sanāksmē, Dienviddakotā teica ģenerālis Vīdemaiers, kas savā laikā bija amerikāņu spēku komandieris Ķīnā, un kam ļoti labi pazīstama situācija arī vecajā kontinentā. No 32 gadiem, cik ilgi viņš kalpojis ASV armijā, Vīdemaiers 20 gadus veicis dažādus uzdevumus ārzemēs, tā iegūdams plašu pieredzi. Būdams amerikāņu augstākais pārstāvis Ķīnā viņš savlaicīgi brīdinājis Valsts departamentu, ka Ķīnai draud nokļūšana komūnistu rokās. Viņa brīdinājumu neuzklausīja. Tagad Ķīnā valda komūnisti. Nule teiktajā runā Vīdemaiers izteica domu, ka eiropieši neesot pietiekami aktīvi sagatavojušies pret komūnismu. Viņi visu gaidot tikai no krusttēva Sema. Amerikāņu esot tikai 150 milj., kamēr citu laužu ārpus dzelzs aizkara 220 milj. Tiem jādodot vairāk cīņai par brīvību.

Bruņoto spēku samēri Korejā

Vašingtona. — ASV bruņoto spēku vadība atzīst, ka komūnisti kopš pag. gada vasaras, kad tie uzsāka savus pamiera piedāvājumus, pievilkuši ļoti lielus spēkus, un pašreiz tiem Ziemeļkorejā un Mandžūrijā atrodas ap 1 milj. karavīru, kas ir apm. 3 reizes vairāk nekā AN kopējie spēki. Komūnistiem ir arī 3 reizes vairāk lidmašīnu un tanku, kādēļ militārie eksperti ir pārliecībā, ka komūnisti spētu atsviest sabiedroto karaspēku līdz Dienvidkorejas piekrastei un piespiest tos pavisam evakuēties no Korejas. Kādēļ komūnisti neuzsāk šo kaŗa darbību? Iemesls ir tikai viens un, proti, komūnistiem ir bail, ka pilnīga sabiedroto karaspēka atsviešana nozīmētu Trešo Pasaules kaŗu, un to tie nevēlas. AN vadība, un it īpaši amerikāņu politiskā un militārā vadība nekad nepieļautu sava karaspēka vispārēju sakāvi un izlietotu visus līdzekļus, kā atombumbas un ūdenpraŗa bumbas, lai komūnistu masu armijas apturētu. Ja tie būtu pilnīgi sagatavojušies kaŗam un to atomu rūpniecība atrastos uz vienāda attīstības līmeņa, kā amerikāņu — tad arī komūnistu vadība nenopūlētos ar pamiera sarunām un netaupītu savervētos 1 milj. karavīru.

Angļi brīdina Riju

Seulā. — Svētdien angļu valsts sūtnis Loids iesniedza Dienvidkorejas prezidentam Rijam Anglijas valdības notu, kuŗā angļu valdība izsaka savu neapmierinātību par strīdu starp Riju un parlamentu.

Anglijas aizsardzības ministrs lords Alekzanders pēc frontes vienību inspekcijas un iepazīšanās ar vispārējo militāro stāvokli izteicās, ka viņš to Korejā atradis labāku, nekā iepriekš iedomājies. Frontes iecirknī AN vienības izdarīja pastiprinātas izlūkošanas akcijas, bet komūnistu artilerija savukārt pastiprināja sabiedroto poziciju apšaudīšanu. Amerikāņu vienības ziņo, ka pag. ned. 2 ASV pulki vietējos iebrukumos iznīcinājuši tuvu pie 1200 komūnistu.

Spiegu prāva Zviedrijā

Stokholmā. — Šonedēļ Zviedrijā notiek lielākas spiegu prāvas iztiesāšana, kāda jebkad notikusi šīs zemes vēsturē. Tiesāti tiek 7 zviedru komūnisti, kas mēģinājuši izspiegot Zviedrijas aizsardzības cietokšņus un iegūto informāciju nodevuši tālāk Pad. Savienības sūtniecībai un tās spiegiem.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ne valdītājus, bet vadītājus

Nedaudzajos trimdas gados mūsu sabiedrisko dzīvi esam spējuši tā saputrot, ka vienkāršam cilvēkam šobrīd ir grūti orientēties visā šai bezgalīgajā biedrību, organizāciju, apvienību, komiteju, padomju un fondu juceklī. Piemēra dēļ pieminēsim kaut vai Toronto pilsētu ar 22 latviešu organizācijām, 3 latviešu teātriem un visām iespējamām partijām. Bieži vien ir grūti saprast un zināt, kas stāv aiz visām šīm triju, četru un piecu burtu kombinācijām.

Ir grūti iedziļināties visā šo organizāciju statūtu un satversmju labirintā, bet vienu mēs zinām, ka daudzām šīm organizācijām mērķi un uzdevumi ir vieni un tie paši. Mēs arī zinām, ka daudzās organizācijas ir radītas tikai tāpēc, lai nogremdētu otru organizāciju ar tādiem pašiem mērķiem.

Bet visas lielās trimdinieku saimes mērķis visu laiku ir bijis tikai viens: — Neatkarīga Latvija. Kāmdēļ tad gan bija vajadzīgi tik daudzi ceļi un celiņi, kas ved uz šo vienu mērķi? Vai gan nepienāks reiz tā stunda, kad varēsim jau saskatīt to vietu, kur visi šie daudzie ceļi, celiņi un taciņas saplūst vienā kopējā platā un baltā lielceļā, kas ved tieši uz skaisto Rīgu.

Kāmdēļ esam saražojuši tik daudzas trimdas organizācijas un kādēļ ružojam vēl arvienu jaunas klāt? Vai tikai tādēļ, lai radītu jaunus priekšsēdētāju krēslus? Mēs zinām un mēs saprotam, ka trimdā klūst labākā un vērtīgākā latviešu daļa. Mēs zinām un saprotam, ka deputāti, ministri, direktori un pulkveži prot cienīgi nosēsties priekšsēdētāju krēslos. Mēs zinām un saprotam, ka tie prot organizēt, rakstīt statūtus, valdīt un pavēles dot. Bet mums gan liekas, ka ir jau pienācis laiks saprast, ka trimdā mums nav vairs ne deputātu, ne ministru, ne direktoru, ne pulkvežu, bet gan tikai l a t v i e š i.

Bet mēs neesam vēl galā. Šodien mēs stāvam jaunas un lielas problēmas priekšā. Mums ir jāorganizē Vispasaules Latviešu Apvienība. Ko rakstīt šīs jaunās organizācijas platformā?

Pēc laikrakstu ziņām varam spriest, ka ALA šim jautājumam ir piegriezusi nopietnu vērību. Ir veltītas jau vairākas ļoti nopietnas sēdes un laikam vēl daudzās sēdēs šis jautājums tiks cilāts ne tikai Amerikā, bet arī visā plašā pasaulē. Un problēma ir atkal tā pati: — valdību vai vadību?

Problēma klūst ļoti vienkārša un uzdevums ir pavisam viegli atrisināms, ja ievērojam kaut vai viselementārākos celtniecības noteikumus: proti, nevar sākt celt māju no jumta. Lai celtne būtu stipra un droša ir jākeras pie lāpstas un jāizrok pamati. Un vienīgais, ko mēs varēsim likt jaunās Latvijas pamatos, ir latviešu tauta, nedalīta, stipra un vienota. Ministrus, deputātus un direktorus mūsu jaunajai valstij mēs gan atradīsim, bet šodien mēs stāvam problēmas priekšā, cik būs to latviešu, kas ies mūsu druvās un sētās un kas nesīs mūsu pilsētu akmeņus?

Tādēļ jaunās organizācijas mērķis drīkst būt tikai viens: latviešu tautas pulcināšana, kopā turēšana un apvienošana. Citu lielu mērķu mums šodien nav, bet visi pārējie mazākie mērķi kā palīdzība, kultūra ult. ir pākārtoti šim lielajam mērķim. Latvijas valsts varu cienīgi un godam reprezentē mūsu sūtnis Londonā Kārlis Zariņš. Radīt vēl otru valdības surogātu ir lieki un nevajadzīgi, un tas var tikai traucēt mūsu sūtņus viņu darbā.

Bet reālizēt šo tik vienkāršo mērķi šobrīd nebūs viegli. Nebeidzamie strīdi un šķelšanās mūsu organizāciju starpā ir panākuši to, ka latvieši vairs netic savām organizācijām un atraujas no tām. Te pašām organizācijām jānāk ar priekšzīmi un jāvienojās visos strīdīgos jautājumos. Jaunās apvienības platformā ierakstāms tikai tas, ap ko nevienam strīdu nav. Tikai tādas organizācijas, kas spēj upurēt visu latviešu tautas labā, kas spēj pat mirt, lai tauta dzīvotu, ir cienīgas nosēsties aiz jaunās apvienības galda.

Tamdēļ ne valdītājus, bet gan vadītājus mēs gribam redzēt Vispasaules Latviešu Apvienības priekšgalā. Mēs gribam redzēt tur tos vīrus, kas sauc tautu atpakaļ pie vienības, kas pulcina un kārto tos ceļam uz brīvo Latviju.

A. S.

Latviešu žurnālists pie senātora Tafta

Tafts atzīst Baltijas valstu tiesības uz brīvību

Senātors Roberts Tafts, iesaistījies priekšvēlēšanu kampaņā, apceļo Savienotās Valstis un šinīs dienās bija ieradies Ņujorkā, kur tanī pat laikā uzturējās arī otrs iespējamais republikāņu kandidāts prezidenta amatam — ģen. D. Eizenhauers.

Tafta vienas dienas darba kārtība mums sniedz ieskatu amerikāņu aktīvo politiķu gaitās. Dienas lielāko daļu tas pavadīja Nacionālajā Republikāņu klubā, kur apspriedās ar Nudžersijas republikāņu delegātiem jautājumā par kandidātiem — Taftu un Eizenhaueru. Kad Tafts bija beidzis apspriedi, blakus telpās jau gaidīja armija žurnālistu, fotogrāfu, radio un televīzijas operātoru, kas nekavējoties viņu ņēma krustugunīs. No šejienes Tafts devās uz radio komentātoru un preses konferenci. Pēc tam viņam bija apspriede ar brīvprātīgo organizāciju pārstāvjiem Valdorfas viesnīcā. Un beidzot, vakarā tas ieradās Barkleja viesnīcā, kur pieņēma svešvalodu preses pārstāvjus — baltiešu, poļu, ungaru un citu tautu žurnālistus, kuŗu dzimtenes atrodas aiz dzelzs aizkara.

Nelielā telpa bija preses pārstāvju pilna, kad tajā ieradās Tafts, tērpies parastā zilā uzvalkā. Viņš ne ar ko neatšķiras no caurmēra amerikāņa ne pēc savas ārienes, ne pēc izturēšanās. Sasveicinoties viņš katram sniedza roku, tad atsēdās krēslā un uzaicināja jautāt, kas katru interesē, soloties atbildēt pēc savas labākās saprašanas. Tūliņ arī sāka birt jautājumi. Žurnālistus, protams, visvairāk interesēja Tafta nostāja pret komūnismu un izredzes uz viņu dzimtenes atbrīvošanu.

Tafts paskaidroja, ka viņš esot par aktīvu politiku pret komūnistisko agresiju. Nevarot apmierināties ar tagadējās valdības negatīvo politiku, kuŗas nolūks esot vienīgi pasargāt to, ko komūnisms vēl atstājis neskārtu. Mums jāizrāda aktīva pretestība. Jāpastiprina propaganda pret komūnismu, jāatbalsta pretkomūnistiskie spēki, jāsniedz morāls atbalsts tautām aiz dzelzs aizkara, kas Maskaivai naidīgas. Tomēr nedrīkst tās priekšlaicīgi izprovocēt uz atklātu cīņu, jo tas prasītu veltus upurus. Mums jābūt gataviem katram gadījumam, lai vajadzīgā brīdī varētu stāties pretim komūnisma agresijai. Tafts atzīst, ka propagandai pret komūnismu līdz šim piešķirta pārāk maza vērība un šim nolūkam atvēlētie līdzekļi esot niecīgi.

No latviešu žurnālistu puses nāca jautājums, ko senātors domā par Baltijas valstu atbrīvošanas iespējām. Uz to Tafts atbildēja, ka Baltijas valstīm ir tiesības uz brīvību tāpat kā visām citām tautām. Teheranas un Jaltas vienošanās vairs neesot spēkā. Viņš esot vienmēr uzstājies pret šiem nolīgumiem, bet pēc tam, kad krievi tos vairāk kārt pārkāpuši, tie vairs nesaistot arī amerikāņus.

Zināmu vilšanos Tafts sagādāja jautājumā par genosidu, kam trimdinieki piešķir vislielāko nozīmi. Kā zināms, Savienoto Valstu Senāts vēl nav ratificējis genosida konvenciju. Tafts paskaidroja, ka konvencijas pieņemšana pašreizējā veidā nozīmētu pilnīgu suverenitātes paklaušanu internacionālai organizācijai, kas varētu tiesāt ASV pilsoņus par pārkāpumiem, kas izdarīti ASV terrritorijā. ASV pilsoņu tiesības esot pietiekami nodrošinātas ar pastāvošiem likumiem. Ja genosida konvencijas tekstu attiecīgi grozītu, viņš iestātos par tās ratificēšanu.

Senātors pavadīja žurnālistu vidū apm. pusstundu. Tad viņš atvainojās, ka esot ļoti noguris, un atvādījās. Sapulcējušies pavadīja viņu aplausiem. Tafts arī tiešām izskatījās noguris. Cilvēki, kas viņu redzējuši pirms gada, ievēroja, ka viņš pēdējā laikā ir novecojis. Nav viegls mūžs prezidenta amata kandidātam.

A. Zv.

Ņujorkā organizē jaunatnes vasaras teātri

Pag. ned. beigās Ņujorkā pulcējušies Amerikas latviešu jaunatnes organizācijas komitejas locekļi lika pamatus ilgi gaidītajam jaunatnes vasaras teātrim. Komitejas locekle Laima Malika (1894 Daly Ave, Bronx) uzņēmās līdz 21. jūnijam apzināt ieinteresētos Ņujorkas jauniešus, kam praktisku atbalstu šāja pasākumā jau apsolījusi kā Brīvās Eiropas Komiteja, tā arī Latviešu Konsultātīvā Kopa.

Starp citām problēmām, ko jaunieši pārrunāja, bija jautājums par jaunatnes žurnālu un paredzamo organizācijas dibināšanu. Komitejas priekšsēdis I. Avots ziņoja, ka jaunatnes žurnāla pirmais numurs Amerikā iznāks 14. jūnijā ar nosaukumu Raksti. Organizēšanās lietās gaidāms ziņojums no vicepriekšēza J. Padega, kas nesen devās uz Čikagu un rietumu stātiem, kur aktīvizēs mazāk zināmās jauniešu grupas.

Personisku apstāju dēļ no komitejas darba atlūdzās E. Mūrnieks, bet no jauna piesaistīja I. Janneri So. Orange), A. Padegu un M. Eikstrēmu (Nujorkas tautas deju kopa). Pārstāvis bija lūgts arī no Latviešu studentu centrālās savienības, bet šīs organizācijas 13. kongresa dalībnieki nolēma šī lūguma ievērošanu atlikt. Šāds studentu organizācijas lēmums klūst saprotams, ja ievēro, ka tikai nedaudzi no kongresa dalībniekiem bija jaunāki par trīsdesmit gadiem, un tie paši debatēs piedalījās tikai reti.

PASKAIDROJUMS O VIGAS KUNGAM

Mani pārsteidza O. Vigas raksts par latviešu organizācijām Montreālā, kur, starp citu, minēts arī jaunatnes mēnešraksts „Magnum Tintinnaleulum".

Vigas kungs izsakās, ka šī avīze nokengājot draudzes ganu, Montreālas teātri un DV sarīkojumus, bet viņš pats laikam šo avīzi nebūs lasījis, bet gan savus spriedumus bazē uz tenkām. Nevienā M. T. numurā nav aizkartas amata personas un, kas attiecas uz sarīkojumiem, tad tie tikai apskatīti no humoristiska viedokļa. Savāds liekas arī V. slēdziens, ka M. T. ir tikai „Ziņotāja" sekcija un tiek pavairots uz tās pašas mašīnas. Vai Vigas kgs domā, ka Montreālā ir tikai viens rotātors?

M. T. ir patstāvīgs izdevums un domāts tikai jaunatnei, tāpēc ieteicu Vigas kungam, ja viņš sevi pie jaunatnes nepieskaita, sevišķi neuztraukties.

T. Magnus.

Izredzes iecelot Kanadā aug

Immigrācijas ministrs Valters Herris paziņojis, ka 1952. gadā valdība plānojot uznemt Kanadā 100.000 līdz 150.000 jaunu immigrantu. Aizvadītajā gadā iecelotāju skaits esot sasniedzis 194.000.

KANADĀ

Ciemos pie tautiešiem Viktorijā

Viktorija ir B. C. galvaspilsēta, un atrodas uz salas. Lai noklūtu turp, jābrauc vai nu ar kuģi vai lidmašīnu. Mēs braucām ar kuģi no Vankuveras. Ceļš iet gan pa klusiem, gan bangainiem ūdeņiem, garām saliņu grupām, cauri salu spraugām, un acis skata apkārtnes varenību — sniegoto kalnu grēdas, kas nepārtraukti stiepjas gar apvārsni kā robotas blodas malas, kurā gul okeana ūdeņi.

Dienas braucienā paiet ap 4 stundas, bet naktī brauciens ilgāks.

Kaut gan Vankuvera ir lielāka par Viktoriju, tomēr tā nevar lepoties ar tik daudz varenām celtnēm kā Viktorija. Jau no tālienes redz grandiozās parlamenta ēkas zalās jumtu smailes. Tur augstu gaisā stiepjas vairāku baznīcu torņi un pašas baznīcas ēkas lielas un varenas.

Pie parlamenta ēkas stāv valdnieces Viktorijas milzīgais piemineklis, zied rozes, rozes — visa pilsēta šķiet rožu dārzs.

Pilsētā nav ielu dzelzceļu, tie nojaukti, lai klusinātu ielu troksni. Iet tikai autobusi un turisti brauc lielos, augstos ratos, ko velk 2 vai 4 izgreznoti zirgi. Vasarā tur apgrozas daudz turistu. Šajā pilsētā turīgi laudis atrod klusu un mierīgu dzīvi. Darba iespējas sliktas. Tie nedaudzie tautieši (ap 30) gan atradīsi darbu, bet darba izvēles nav nekādas. Tāpat arī dzīvokliem nav lielas izvēles. Tagad daži tautieši, lai klūtu neatkarīgi no dažkārt kaprīzā namsaimnieka, nopirkuši mājiņas. Tā kādā mājā dzīvo bijušie karavīri, kas ieklāvušies Silina ģimenē, kas īrē māju.

Sabiedriskajā dzīvē nav sevišķas rosības, bet Latvijas vārdu tomēr cel gadā, kur vien rodas izdevība. Tā Grace Evangelical Lutheran Church mācītājs Nygaard's katru gadu rīko to tautību kopīgu dievkalpojumu, kam ir sakars ar šo baznīcu. Šogad šāds dievkalpojums bijis 20. maijā, kurā piedalījušās 22 tautības, starp tām arī latvieši.

Pēc dievkalpojuma bijis mielasts, kurā ņetrūkusi ne ista rudzu maize, ne speķa pīrādziņu.

Kaut gan vietējie laudis ne sevišķi jūsmo par mūsu dienišķo rudzu maizi, tomēr šoreiz tā guvusi piekrišanu, tāpat arī speķa pīrādziņi.

Biiusi arī izstāde ar vairāku tautību stendiem, starp kuriem bagātākais bijis latviešu.

Latviešu dievkalpojumi notiek neregulāri — kad latviešu mācītājs ierodas no Vankuveras. Par mācītāja uznemšanu parasti rūpējas Silina un Rodmaņa kundze, bet dažreiz iznāk arī citur meklēt naktsmājas.

Patīkami dzirdēt bērnus runājam skaidru latviešu valodu, kas ne visur tā ir, tikai ar rakstīšanu neejot labi. Vecāki paši rūpējas, lai bērni savā starpā un ģimenē runātu latviski un lasītu latviešu grāmatas.

Silina kungs, ar savu mašīnu izvadādams, deva mums iespēju apskatīt plašāku apkārtni un skaistākas vietas.

Jā, skaista ir Viktorija, bet latvieša sirdij tuvāka ir bērzu gatves, ozolu birzis un rudzu lauki, kas šeit redzami reti.

A. Z.

MONTREĀLAS LATVIEŠU NAMA FONDS

Pag. sestdien un svētdien Montreālas Latviešu Nama Fonda valde, bija noorganizējusi talkas dienu, lai talcinieki apciemotu tautiešus un izlūgtos no viņiem iespējamo atbalstu, aktīvi piedalīties Nama Fondā, iegādājoties Nama Fonda paju vai nododot ziedojumu.

Šīs lielās talkas, rezultāti vairāk kā iepriecina, jo talcinieki savāca tuvu pie $1.200 skaidrā iemaksā un piesaistīja apm. 120 jaunus paju dalībniekus. Līdz ar to Nama Fonda pamatkapitāls ir tuvu pie 2.500 dol., un nenokārtotas pajas vēl apmēram 2.500 dolaru vērtībā. Šīs summas norāda un dod stipru cerību, ka Montreālas latvieši var cerēt jau šoruden tikt pie sava kopēja nama. Pirms lielās talkas, Nama Fonda valdi māca vēl šaubas, par iespējamu kopēju Latviešu namu, jo sabiedrībā bija atskanējušas dažas negatīvas balsis, apšaubot Nama Fonda valdes nozīmīgumu. Tomēr, lielās talkas, rezultāti rāda pretējo, un tautieši bija tiešām ļoti atsaucīgi talciniekiem, daudzi pat par to izteica lielu prieku, ka viņus apciemoja mājās. Ļoti reti bija gadījumi, kad tautieši noraidīja talcinieku lūgumu.

Lielajā talkā piedalījās vairāk kā 10 latviešu automašīnas ar apm. 30 talciniekiem. Lielu atsaucību talkai izrādīja konsuls V. Tomsons, piedaloties talcinieku darbā ar savu automašīnu.

Nama Fonda valde izsaka jo sirsnīgu paldies talciniekiem un visiem atsaucīgajiem tautiešiem!

O. K.

Olģerts Liepiņš

Ko lasītāju balsis dod un ko ņem?

Latvijas Amerikā 31. maija numurā K. Videnieks apsveic lasītāju balsis jeb vēstules, kas tagad jo kupli zaļo trimdas laikrakstos, un ko senāk redakcijas iezīmēja ar vārdiņu „iesūtīts." Vienīgi bezvārda vai ar burtiem parakstītie sacerējumi viņam nepatīk. Es par šiem ražojumiem vispār esmu pretējos uzskatos un savas domas raudzīšu turpmāk pamatot.

Videnieks aizrāda uz amerikāņu preses piemēriem, kur tiešām „vēstules redaktoram" publicē gandrīz visi laikraksti un žurnāli. Tas tiesa, bet jāievēro divas svarīgas atšķirības. Pirmkārt, amerikāņu vēstules ieturētas ļoti lietišķā un korektā tonī, bet mūsu „lauku korespondenti" turpina tādā garā, kā pasākuši Vācijas nometņu biļetenos. Redzama vēlēšanās „sadot", izcelties ar savu gudrību, taču tas neprofesionālam rakstītājam, pie intensīvas domu darbības nepieradušam cilvēkam nākas ļoti grūti.

Otrkārt, amerikāņu laikraksti diskutē par nopietniem, svarīgiem jautājumiem, bet latviešu presē var lasīt domu apmaiņu par to, vai sporta žurnālistam Mindenbergam ir cepure vai nav.

Nekas labs nevar iznākt, ja nespeciālistiem lauj izteikties par jautājumiem, kas prasa augstu kvalifikāciju un atbilstošas zināšanas. Tā kāds agronoms Ozoliņš nesen bija ticis godā, ka varēja polemizēt ar daiļliterātūras kopējiem. Labprāt pieņemam, ka agronoma kungu sagaidītu spīdoša karjēra viņa darba laukā — lupinu sējumā vai kūtī, bet ja viņš iedomājas tvert aiz iemauktiem spārnoto Pegazu, tad tam, protams, jāklūp, un labi, ka pikīgais zirgs nestāv kūtī.

Arī politikā šādu „lasītāju pārstāvju," kuŗiem laikam bieži jābūt nesapratējiem vai mazinformētiem, iesūtījumi atnes vairāk launa, nekā labuma. Nesen lasījām korespondenci par to, cik slikti esot, ka Bruno Kalniņš piedalījies kādā starptautiskā konferencē. Laicinu vēlāk cits lasītājs tai pašā avīzē izsaucās — esot gan labi, ka Bruno Kalniņš bijis tai konferencē. Ko domā redakcija pati, to pārējie lasītāji nedabū uzzināt, jo avīze sakās izvairāmies no partiju politikas. Vēl vairāk — avīzes galvā, kā jau tas tagad visnotaļ parasts, atzīmēts, ka redakcija neatbildot par parakstītiem rakstiem, t. i. viņa norobežojas arī no saviem tuvākajiem līdzstrādniekiem un varbūt pat pašas redaktoriem.

Mūsu laikraksti tiecas „aptvert visu firmamentu," izteikt visu latviešu omas, kādas tik ir, cerībā tā pakalpot pēc iespējas daudziem lasītājiem. Bet vai tas tiešām tautas labā vajadzīgs? Vai visiem tautiešiem jālauj izteikties, kaut tie arī būtu abonenti? Katrā tautā vienmēr ir zināma daļa neapzinīgo, vienaldzīgo, teiksim atklāti — pat muļķu un varbūt arī dažs nodevējs. Ir varbūt mūsu starpā vēl kādi, kas pat no šejienes gribētu repatriēties. Vai visiem tiem pielaut avīzes slejas savu uzskatu pausmei? Čaklākie rakstītāji vienmēr nav tie labākie!

Lasītāju vēstules var gan ievietot, bet ar izlasi, tās šķirojot vajadzīga stingra redaktora roka un gaiša galva. (un šeit mūsu trešā atšķirība no amerikāņiem). Redakcijai pašai vispirms jāzina, ko viņa grib. Citādi iznākt, tā kā ar Emīļa Skujeneka kultūras talku: laikraksti ievietoja uzaicinājumus ziedot Kultūras fondam, bet pēc tam parādījās lasītāju balsis, ka šāda aicināšana esot „iejaukšanās privātā dzīvē." Saprotams, tādas piezīmes nespēj veicināt ziedotprieku. Bet tad jau varbūt nemaz nevajadzēja sākumā aicinājumus iespiest?

Senāk presi sauca par sabiedrības domu izteicēju. Tagadējie redaktori šo ideju saprot tā ka, jālauj sabiedrībai pašai izteikties. Bet tās nav pareizi. Sabiedrības vārdā jārunā kvalificētam publicistam. Negaidiet idejas no lasītājiem! Tās jādod redaktoriem pašiem.

Lasītāju balsis gan dod raibumu un „īsu laiku," bet nem — skaidrību.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĒSTULE NO JUKONAS

Dienas tagad ir izstiepušās pavisam garas, jo tikai pašā nakts vidū (no pl. 11-1) iestājas krēsla, bet arī tad, ja laba redze, var lasīt avīzi. Pie jums pašlaik krāšņākais ziedu laiks, bet šeit tikai sāk lapas plaukt un zālīte list no zemes ārā. Laiks ir patīkams, lielāko tiesu saulains, nav arī vēl daudz spārnaino kukaiņu — mušiņu, viens otrs ods gan dažkārt iedur savu dzeloni ādā. Satiksme ar tālākiem punktiem pa zemes celu nav vēl sākusies. No upēm ledus gan izgājis, bet spēcīgās straumes dēļ plosti vēl netiek tām pārī.

Raktuvēs strādniekiem tagad maksā $1.50 stundā un klāt nāk „bonusi", atkarā no izraktās rūdas daudzuma 5 līdz 7 dol. dienā. Tātad 8 stundās var nopelnīt ap 17 līdz 19 dolaru.

Sirsnīgs sveiciens tautiešiem Jāņos!

V., Jukonā.

*

Esmu izlasījis V. Zirnīša rakstu „Amerikas dzīves virpuļi", vairākus Valentīna Pelēča rakstus, Irmas Grebzdes — „Trīs gadi" u. c. Valsirdīgi jāatzīstas, ka uz mani izlasītās rindiņas ir atstājušas patīkamu iespaidu un neviltotu vēlēšanos: kaut jel ar tādiem cilvēkiem varētu dzīvot zem viena jumta. Gluži pretēju refleksu V. Zirnīša raksts ir izsaucis tautietim J. Vālenam. Viņš tur saskata kādu indīgu ironiju, kuŗas dzeloni vērsti pret viņu. Šis gājiens rāda, cik kardināli diferencējās mūsu uzskati un izjūtas jaunajā vidē. To vērojot, var teikt, ka nepareiza ir doma, ka visus latviešus vajadzējis censties savilkt vienkopus. Kas gan tad notiktu? Jau tagad tikai ar dažiem simtiem tiek dibinātas vairākas draudzes, un ja tas neizdodas, tad neapmierinātie ved savus bērnus kristīt un iesvētīt uz kaimiņu pilsētu, un iemesli tam tiešām „dibināti" — vienam nepatīk mācītāja retorika, otram draudzes valde.

V. Zirnītis savā rakstā ir pateicis, ko viņš domā, ko jūt. Nevienam savu ticību viņš nepiedāvā, nevienu, kas citādi rīkojas, viņš nenosoda. Dibināti sašutis viņš ir par aģenta uzbāzību. Jāatzīst V. Zirnīša iecietība, ka viņš nelūgtajam cieminam nav parādījis durvis. Turpretī J. Vālens katram, kas nerīkojās pēc viņa pārliecības, pierakstā „prāta trūkumu". Likteņīgi zem J. Vālena raksta ir iekļuvis V. Pelēča raksts, ka tiem pirmajiem un tālākiem papīriem visu acīs nav vienāda nozīme un vērtība. Ar vārdiem: „Pasteidzieties nu bālini, tiksit vienā pulcinā!" V. Pelēcis, varbūt, atšķir jaunu lapu trimdas politiskā dzīvē. Pirmie papīri dod zināmas priekšrocības, bet uzliek arī pienākumus, un viens no tiem ir lojalitāte tai valstij, par kuras pavalstnieku papīra īpašnieks vēlas būt. Lojalitāte savukārt izslēdz piedalīšanos citas valsts politiskās partijās vai organizācijās. Turpinot šo domu, jājautā, vai parlamentārieši, zemnieksavienība, sociāldemokrati, liberāli un vēl pāris desmit citi nenobirs kā nokaltuši zari no Latvijas emigrācijas iekšpolitikas koka? Esmu kaut ko līdzīgu lasījis citu tautu emigrācijas atzinās.

Vēl reiz jāatgriežas pie tiem nelaimes putniem — apdrošināšanas aģentiem. Ar tiem tiešām ir tirais negals: Zirnītis ir sastapis tādu, kas uz vietas grib amerikanizēt, un es zinu tādu, kuŗš Latviju ir jau pārdēvējis par tatāru zemi un deklarējis, ka viņš turp gan nebrauks. Ir pamats domāt, ka viņi ir nodibinājuši ALB — Antilatvisko bloku.

J. Salinš, Willimantic, Con. USA.

Tēvu valoda lai Tev ir kā zobens . . .

Par jauku latviskā gara un tradiciju demonstrējumu izvērtās Grand Rapidu Trīsvienības draudzes svētdienas skolas izlaiduma akts 8. jūnijā, kad draudzes zālē bija pulcējušies bērnu vecāki, skolu jaunatne un viesi. Klavierēm klusināti atskaņojot „Tev, mūžam dzīvot, Latvija," zālē ienes sarkanbaltsarkano karogu, pie kuŗa nostājas skolēnu goda sardze. Īsu svētbrīdi notur draudzes māc. J. Lazda, kuŗš uzsver, ka ar baznīcu mēs stiprinām ticību savai tautai un valstij. Māc. J. Lazda, kas ir arī skolas pārzinis un paidagoģiskās padomes priekšsēdis, savā uzrunā pakavējās pie skolas rašanās gaitas priekš diviem gadiem. Ar audzinātāju un bērnu vecāku atbalstu sasniegti ievērojami rezultāti un jaunajai paaudzei rādīts ceļš uz mūsu latvisko Latviju un valodu, kas mūs var saistīt pie tēvu zemes. Skolas pārzinis un klases audzinātājs izsniedz liecības un grāmatu veltes absolventiem, novēlot labākos panākumus tālākas gaitās. Skolu beidza: G. Brandts, J. Lazda, J. Andersons, Irene Unglenieks un Osk. Ritums. Beigušie savus audzinātājus apveltīja ar krāšņiem ziediem. Tālāk kāds no 7. klases audzēkņiem teica atvadrunu un karogu nodeva glabāšanā 6. klasei, kas turpinās skolas gaitas vēl nākošā mācības gadā. Apsveikumus nodeva skolas pārzinis J. Lazda, draudzes priekšnieks O. Ējups, otras latviešu skolas pārstāvis Avots un skolotāji. Tāpat liecības saņēma pārējie audzēkņi, un ikviens klases pārzinis teica tiem savus novēlējumus. Jo zīmīgi vārdi izskanēja vēlējumā: „Tēvu valoda lai tev ir kā zobens, ar ko launus mezglus pušu cirst," ko teica kāds no skolotājiem. Sekoja deklamācijas un klavieņu solo priekšnesumi un nobeigumā kopīgi nodziedāta darba himna

DAUGAVAS VANAGI

DV PĀRSTĀVIBA ASV

Ienākuši DV Pārstāvībā ASV ziedojumi kara invalīdu nama iegādei

Ienākuši DV Pārstāvībā ASV no atsevišķiem tautiešiem, organizācijām un ziedojumu vācējiem: DV Apvienībām, DV kopām un DV pilnvarotiem ASV:

Turpinājums sākot ar š. g. 1. maiju.

Atsevišķi tautieši:

Cers J. $2.00, Zābaks J. $5.00.

Vācējs DV kopa Ročesterē (N. Y.):

Dzenis K. $3.00, Reicis J. $3.00, Eliferts Fr. $2.00, Dzenis Augusts $5.00, Pavasars Rudolfs $5.00, Vilks Aleksandrs $3.00, Dzenis J. $5.00, Karlsons J. $5.00, Jānsons V. $1.00; Aizstrauts H. $5.00, Macis J. $3.00, Pukjānis P. $2.00.

Vācējs DV pilnv. D. Malinovskis, Terre Haute (Ind.):

Murāns P. $1.00, Dzelme V. $2.00; Uršulskis V. $1.00; Gutmanis V. $2.00; Gutmanis N. $1.00; Labeckis P. $1.00; Pūpols Milda $1.00, Danga Fricis $1.00, Malinovskis D. $1.00.

Atsevišķi tautieši:

Aistars Ernests $5.00, Bruniņš V. $3.00; Bērziņš A. $5.00, Graviņš A. $2.00, Eglīte J. $5.00, Anzons Jānis $2.00, Pētersons Jānis $5.00; Vilkins A. $3.00; Belmanis A. $5.00; Labrencis J. $2.00, Egle Bonifacijs $1.00, Bloms M. $5.00.

Vācējs DV pilnvarotais K. Zariņš Cincinnati (Ohio):

Jurēvics Fr. $3.00, Spalvis Fr. $5.00.

Atsevišķi tautieši:

Bērs A. $5.00, Lenov John, N. Y. $6.00, Lapsiņš Pauls $7.64, Neimanis J., N. J. $5.00, Zvērs Juris. Vt. $2.00; Blaumanis Ed., S. Dak. $5.00, Bankeris Ed. $10.00, Vilmingtonas Latviešu kopa $10.00.

Vācēis DV Apvienība Riversaidē (Cal.):

Grīnvalds K. $5.00, Svika Laimonis $2.00, Reinis Fr. $3.00, Neimanis M. $2.00, Mūrnieks Matilde $1.00, Mūrnieks Marcis $1.00, Kaukītis L. 8. g. vecs $0.50, Grava Jūl. $5.00, Kaukītis Milija $5.00, Jasiukevics K. $3.00.

Vācējs DV Apvienība Linkolnā (Nebr.):

Bite Edgars $2.00, Liepnieks Al-drs $1.00, Adminis Ernests $3.00, Ronimois Kārlis $2.00, Gatesasds Ernests $1.00, Tigeris Krists $1.00, Dzerkals Jezups $1.00, Kalniņš Amilda $1.00, Malinovskis Eižens $1.00, Bangers Alfreds $2.00, Elpe Katrīne $1.00.

Atsevišķi tautieši:

Bāliņš Māris, 6 g. vecs $2.00, Akmeņkalns Rūdolfs $20.00, Dombrovska M. $1.00, Zariņš Ed. $5.00, Nikas K. $5.00; Straube L. $5.00; Steinbergs A. $4.00, Zembergs Ernests $5.00; Rocens Vold. $5.00, Rugājs Zelma $1.00, Ulmanis Kr. Mass. $5.00, Vitands Arturs un Alise $5.00, Rēķis Jūlijs $3.00, Dzidrums Ed. $3.00, Eglīte Karlīne, Mich. $10.00.

Vācējs DV kopa Erijā (Pa.):

Grauds Didrikis $2.00; Reņķis $2.00, Aboliņš Visvaldis $1.00, Jazeps $2.00, Stomers Arvids Urķite Marija $1.50, Reņķis Ilmars $0.50.

Vācējs DV kopa Minotā (N. Dak.):

Runga A. $5.00, Skroms A. $5.00, Skroms V. $10.00.

Vācējs DV pilnv. Ed. Tūters, Minneapolis (Minn.):

Jakobjanis Elvira $2.00, Tūteris Eduards un Zelma $2.00.

Daugavas Vanagu Pārstāvībai ASV ienākuši ziedojumi kaŗ invalīdu nama iegādei maijā mēnesī $316.14. Kopā ar iepriekšējiem uz š. g. 1. jūniju $3.398.39.

Izjusta pateicība ziedotājiem, kas, akmeni pie akmeņa likdami, uzceļs sadarības un milestības celtni cīnītājiem, kuŗu kalpošana savai Tēvzemei ir ar asinīm rakstīta. Mīļš paldies ziedojumu vācējiem un ikvienam šī neatliekamā darba talciniekam.

DV Pārstāvība ASV.

ko ņem?

kādas tik ir, cerībā
ēc iespējas daudziem
ēt vai tas tiešām tau-
dzīgs? Vai visiem tau-
j izteikties, kaut tie
onenti? Katrā tautā
nāma daļa neapzinīgo,
eiksim atklāti — pat
ārbūt arī dažs node-
ūt mūsu starpā vēl
no šejienes gribētu
Vai visiem tiem pie-
slejas savu uzskatu
lākie rakstītāji vien-
labākie!
stules var gan ievie-
lasi, tās šķirojot va-
redaktora roka un
(un šeit mūsu trešā
merikāņiem). Redak.
spirms jāzina, ko vi-
ādi iznākt, tā kā ar
eka kultūras talku:
ietoja uzaicinājumus
as fondam, bet pēc
lasītāju balsis, ka
na esot,, iejaukšanās
" Saprotams, tādas
ēj veicināt ziedotprie-
u varbūt nemaz ne-
umā aicinājumus ie-

sauca par sabied-
zteicēju. Tagadējie
ēju saprot tā ka, jā-
i pašai izteikties. Bet
i. Sabiedrības vārdā
icētam publicistam.
as no lasītājiem! Tās
iem pašiem.
sis gan dod raibu-
laiku," bet nem —

U VĒSTULES

NO JUKONAS

d ir izstiepušās pa-
o tikai pašā nakts
11-1) iestājas krēs-
ja laba redze. var
Pie jums pašlaik
edu laiks, bet šeit
s plaukt un zālīte
ārā. Laiks ir patī-
tiešu saulains, nav
z spārnaino kukai-
vienu otru ods gan
savu dzeloni ādā.
tālākiem punktiem
nav vēl sākusies.
us gan izgājis, bet
mes dēl plosti vēl
āri.
trādniekiem tagad
stundā un klāt nāk
ārā no izraktās rū-
5 līdz 7 dol. die-
stundās var nopel-
19 dolaru.
eiciens tautiešiem
V., Jukonā.

*

jis V. Zirniņa rak-
s dzīves virpuļi",
ntiņa Pelēča rak-
Grebzdes — „Trīs
alsirdīgi jāatzīstas,
zlasītās rindinas ir
ikamu iespaidu un
šanos: kaut jel ar
iem varētu dzīvot
mta. Gluži pretēju
irniņa raksts ir iz-
tim J. Vālenam.
ta kādu indīgu iro-
izeloņi vērsti pret
ens rāda, cik kardi-
ējās mūsu uzskati
ūnajā vidē. To vē-
kt, ka nepareiza ir
sus latviešus vaja-
savilkt vienkopus,
notiktu? Jau tagad
m simtiem tiek di-
kas draudzes, un ja
, tad neapmierinā-
s bērnus kristīt un
aiminu pilsētu, un
iešām „dibināti" —
tik mācītāja retori-
audzes valde.
savā rakstā ir pa-
s domā, ko jūt. Ne-
ticību viņš nepie-
u, kas citādi riko-
osoda. Dibināti sa-
par aģenta uzbāzī-
V. Zirniņa iecietība,
ūgtajam cieminam
durvis. Turpretī J.
n, kas nerīkojās pēc
bas, pieraksta „prā-
. Likteņi zem J.
ļa ir iekļuvis V.
s, ka tiem pirma-
kiem papīriem visu
ēda nozīme un vēr-
iem: „Pasteidzieties
ksīt vienā pulcēnā!"
varbūt, atšķir jaunu
politiskā dzīvē. Pir-
od zināmas priekš-
uzliek arī pienāku-
rs no tiem ir loja-
lstīt, par kuras pa-
apīra īpašnieks vē-
alītāte savukārt iz-
šanos citas valsts po-
ilās vai organizāci-
r šo domu, jāautā,
ntārieši, zemnieksa-
aldemokrati, liberā-
ris desmit citi neno-
altuši zari no Latvi-
as iekšpolitikas ko-
aut ko līdzīgu lasī-
emigrācijas atzinās.
jāatgriežas pie tiem
tniem — apdrošinā-
em. Ar tiem tiešām
ls: Zirnītis ir šasta-
uz vietas grib ame-
es zinu tādu, kurš
u pārdēvējis par ta-
deklarējis, ka viņš
rauks. Ir pamats do-
ir nodibinājuši ALB
sko bloku.
Saliņš, Willimantic, Con. USA.

MAZA INTERVIJA

AR GLEZNOTĀJU ED. DZENI

par to, kas ir mūsu lielākā kļūda emigrācijā...

Kļūdu ir daudz, bet par tām labprāt nerunā, un vēl mazāk no tām mācās. Nevienprātība un politiķu pīļu dīķu apmēra politiskais apvārsnis šodien rāda, ka politiķi un „vadoņi" bija spiesti sekot tautai un ne otrādi, kad tā, dzīves īstenības spiesta, izklīda pa visiem kontinentiem. Vadītāju nevienprātības un egoisma dēļ ir panākts tas, ka trimdas tauta atrodas no visāda veida organizācijām un iznākumā piedru sarakstos bēdīgi ir skaitļi. Tā tam nevajadzētu būt un tieši šinī lēktenīgā laikā. Skiet, visiem ir viens mērķis, atgriezties savās mājās, savā dzimtenē. Un visiem vajadzētu būt skaidram, ka atgriezīsimies galīgi izpostītās mājās. Mūsu garīgās vērtības būs iznīcinātas, vai arī apšmirgotas ar sirpja un āmura zīmi tā, ka caur tām vairs latviska vārda nesaredzēsim. Tik būs, cik mēs esam līdz paņēmuši, un ko mēs šajos gados būsim radījuši klāt. Viena bezdelīga vasaru nenes, un viens cilvēks vai viena grupa mūsu kultūru trimdā nesaglabās, ne arī tai daudz dos klāt. Cik daudz var vienolībā sasniegt, to rāda mums neatkarīgās Latvijas pēdējie gadi.

Un tāpēc patīkami būtu redzēt visus ieslēgušos kopējā kultūras darbā. Katram darbam ir zināmi priekšnosacījumi. Tāpēc nevajag nemaz lielas fantazijas, lai redzētu pavisam citas perspektīvas. Kaut piemēra dēļ, šeit pat Kanadā ja pašreizējo daudzo atsevišķo organizāciju, to māju — namu vietā būtu vienojušies par vienas dižākas celtnes iegūšanu. Tas tad šodien būtu musu kultūras cieltoksnis, krātuve — ar telpām, mūzejiem, izstādēm, koncertiem, teātrim, bibliotēkai, grāmatnīcai, redakcijai un galvenais, telpas mūsu jaunatnei, kūm latviska vide visvairāk nepieciešama.

Pati koncentrācija jau vien garantē nedalītāku pašas tautas interesi apmeklēt savu namu un dzīvāk piedalīties kopējā darbā. Viss tas būtu iespējams, ja mēs tiktu pāri šauram egoismam.

Politiskās plaisas trimdiniekiem nav tik lielas, lai tās traucētu kopējo kultūras darbu. Un šis darbs nemaz neizslēdz partiju, grupu, vai atsevišķu organizāciju savu īpašo uzdevumu izkopšanu — darbību, kaut vai tanī pašā namā.

...un viņa vēlējumu rītdie nai.

Runājot par tēlotāju mākslu, kā man tuvāko, ir skaidrs, ka trimda mākslinieka uzliek grūtākus pienākumus. Tam ne tikai japaliek uzticīgam latviešu mākslas tradicijām, bet tās jāturpina. Tai pašā laikā jāseko jaunām atzinām. Un ne tikai tās, bet arī jāstājas plašākas auditorijas priekšā, vienalga, kur tas būtu un kad tas būtu. Šis laiks ir jāizmanto, nodibinot ciešāku kontaktu ar citu tautu māksliniekiem, tikai tā mēs pratīsim pareizi sevi novērtēt un arī dabūsim pareizo vērtējumu. Skiet, valsts vai diplomātiskās iestādes to nav devušas. Bet varbūt lielā laika gājumā viss kādreiz iegūtais, ir zudis. Tāpēc nobeidzot gribu teikt, ka mums atliek tikai strādāt, strādāt un vēlreiz strādāt. Jā, bet, par visu sacīto jau agrāk ar veiklu rakstnieka un žurnālista spalvu ir patiesi lietiškus rakstus devis Pāvils Klāns „Latvijā."

Mūsu mākslinieki ir izklīduši visos vējos. Pa retam ir lasāms par to darbu un panākumiem. Bet tas ir daudz par maz. Liels un svētīgs darbs būtu darīts, ja Jūsu laikraksts dotu mazu nodaļu ne tikai tekstam, bet arī darbu attēliem.

UZNĀCA NAKTS

17. JŪNIJA DRAUSMOS NOTIKUMUS PIEMINOT

Rīgas stacijas laukums jau laužu pilns, bet vēl arvien pienāk klāt. Nāk pa vienam, nāk baros. Apstājas un vēro. Jā tur, jau tie ir. Divi apputējuši kriecu tanki kā apsūbējuši zirnēkļi, cieši piezīdušies brūģim. Kā milzīgas metalla pogas no tankiem rēgojas bruņu cepures, kuŗu ēnā slēpjas Radītāja nevaļas bridī veidotas sejas, kuŗās pats galvenais gan laikam ir divas dzeltenu zobu rindas, kas neganti plēš lielus kumosus no vēl siltās, smaržīgās mūsu zemes kviešu maizes. Svešie nevēlta ne vismazāko uzmanību laužu baram. Kā rijīgi kāpuri kūnās, trulī, bezjūtīgi tie sēž starp saltajām metalla sienām. Bet vienaldzība varbūt ir tikai maska baiēm, kas tos attur likt droši kāju uz sen iekārtotās zemes. No laužu vidus atskan sauciens:

„Brauc, brauc!"

Gar laukumu uz Marijas ielas pusi lēni kustās trīs vieglās mašīnas. Bet kas tur tai pirmajā, sveicienam pacēlis roku?

„Lai dzīvo prezidents! Lai dzīvo Kārlis Ulmanis!" gaisā uzvilņo daudzbalsu gaviļu sauciens. Bet turpat gārdz gandrīz vai necilvēcīgs rēciens: „Lai dzīvo Staļins!"

Un laužu pūlis, kā sācis viļņoties, vairs nespēj norimt. No kanāla puses, kur sapulcējušies gandrīz tikai ebrēji, pie kuŗu krūtīm nu radušās sarkanas lentas, vēl arvien atskan suminājumi Staļinam. Pārējie drūmi klusē. Bet šis klusums katra sirdī kliedz tūkstoš balsīm, neziņas, izmisuma un niknas pretestības balsīm tam briesmīgajam, nenovēršamajam, kuŗa simbols ir tie divi tanki.

„Lai dzīvo Staļins!" kā izaicinādams kārtībniekiem pretī izšauj jas sauciens. Pazib ierocis, nošmiukst gumijas steks, un kāds zirgs bez jātnieka ieaulo laudīs. Kliedzēju bars kā asinskārs zvērs kaukdams metas uz upuri. Dūru belzieni, kāju spērieni, visvairāk pa seju, tikai pa seju. Atsteidzoties ugunsdzēsējiem un laižot darbā šļūtenes, izdodas dumpīgo pūli izklīdināt. Kārtībnieki pacel biedra augumu. No negēlīgi sakroplotās sejas uz pelēkā bruģa pil smagas tumssarkanas lāses.

Saule noriet, un pilsētā ienāk gara, gara nakts. **Anna Riekste**

ZEM DIENVIDU ZVAIGZNĀJA

SPECIĀLRAKSTS LAVIJAI AMERIKA NO AUSTRĀLIJAS

STUDENTU LIETPRATĒJU ROKĀS

Atkal Austrālijas preses slejās lasam par mūsu mīlā dragā Čižika tālākām dēkām. Viss, šķiet, tiešām norit pēc plāna un grafikas. Nabaga komūnistus jaunaustrāliešu apstulbotie vietējie stādnieki gan nupat mēģina izmest no arodbiedrību vadītāju posteņiem, bet šis niecīgais zaudējums pilnīgi nobāl citā frontē gūto panākumu priekšā. Lai šo uzvaru izprastu, tad jāparaugās drusku pagātnē.

Kad tagadējais Austrālijas premjērs, R. G. Menzīs panāca iepriekšējā parlamenta un senāta pārvēlēšanas, notika Austrālijas un varbūt arī citu valšķu vēsturē nedzirdēts gadījums:

Austrālijas augstais komisārs Ceilonā, Dr. Burtons patvarīgi atstāja savu posteni valsts diplomātiskajā dienestā, lai kā strādnieku partijas kandidāts no kāda Jaundienvidvelsas apgabala mēģinātu iekļūt parlamentā.

Tas, ka Dr. Burtons vēlēšanās izkrita cauri, neko nenozīmē. Zīmīgi ir tas, ka Strādnieku partija vispār lāva kandidēt savās rindās cilvēkam, kuŗš dezertējis no sava posteņa, iepriekš nebridinot savu tiešo priekšniecību — valsts ārlietu resora vadību. Bet, kas ir vēl zīmīgāk, skandālu veikli apslāpēja, jo brālis Burtons ir partijas līdera Dr. Evata protežē.

Arī pats Dr. Evats, kuŗš pāņēma partijas vadību pēc B. Čiflija nāves, ir interesants indivīds. Lai gan viņš kādā UN sesijā, kuŗas prezidents viņš tad bija, šķita aizstāvam mazo, apspiesto tautu intereses, šeit, Austrālijā tikpat braši aizstāvēja komūnistus un kompartiju, kad tai draudēja slēgšana. Viņa personīgais prestižs Strādnieku partijā un Austrālijas intelektuāļu aprindās bija svarīgs faktors, kuŗš agrāk aprakstīto „Nē" kampaņu tuvināja uzvarai.

Pagājušā nedēļā jauns pārsteigums — Dr. Burtons, kuŗš joprojām ir Dr. Evata aizstāvēts, līdz ar citiem „izmeklētiem patriotiem" sizlidoja uz sarkanās Ķīnas rīkoto (Kapa) Miera Konferenci Peipingā.

Konferences uzdevums esot apspriest Korejas kara izbeigšanās iespējas. (Cik tas būtu vienkāršī izdarāms, to zina katrs bijušais dūpūtis vai bēglis no Paradīzes. Jāpielūdzas tētiņu Maskavā un tam jāatdod visa Koreja, jāaizbāž ausis, lai nedzirdētu čekas upuŗu kliedzienus un jāizdod jauns, Atlantijas Chartai līdzīgs dokuments, kuŗš politisko prettinieku un citu tautību iznīcināšanu šoreiz galīgi un pavisam noliegtu).

Tomēr Dr. Burtona brauciens izraisīja protestus Strādnieku partijas antikomūnistiskās aprindās. Partijas līdera vietnieks A. Kolvels pat atklāti pieprasīja Dr. Bartonā izstāšanos no Strādnieku partijas. Bartons atbildēja, ka viņš pat nedomājot no partijas izstāties (ir, lūk, pavisam cita lieta dezertēt no kādas buržuju valdības posteņa, bet pavisam cita — neizpildīt Jāzepa onkuļa vēlējumus, jo tad, lūk, var aizmirst pat elpošanu.).

Dr. Evats visai situācijai apslīdēja veikli apkārt ar dažiem nenozīmīgiem izteicieniem.

A. Kolvels ir stingrs antikomūnists un liels jaunaustrāliešu, sevišķi baltiešu, draugs. Viņš mīl taisnu valodu, lai gan partijas disciplīna viņam bieži neļauj aizstāvēt savus personīgos uzskatus, cik var nomanīt, viņš ne visai ciena Dr. Evata advokātiskos piegājienus vienai otrai lietai.

Lai nu kā, Kolvels pēc pirmā spontānā protesta savu balsi vairs nav pacēlis. Dr. Evats tinas klusēšanā, bet Dr. Burtons viesojas Ķīnā.

Tautas mīle teic, ka pārāk daudz ārstu slimniekam ir tas pats, kas pārāk daudz supu zaķim vai pārāk daudz pavāru putrai.

Slimnieks, šķiet, ir Austrālijas Strādnieku partija.

Ārēji gan viss, šķiet, ir kārtībā un labi, bet pašā partijas sirdī ir iemeties audzējs, kuŗš gan vēl ir tikai dīglī.

Lietpratējas ārsta rokas, varbūt, pratīs partiju padarīt par audzēju, bet audzēju par partiju.
A. BB.

IZSŪTĪŠANAS VĀCIJĀ

No Kaseles ziņo, ka pierobežas ciemā Vachā, Tīringā, ieradušies lielāks skaits bruņotu krievu kareivju, kas aizstājuši vietējo policiju. Iesenes — Tīringas provinces ciematos iebraukuši preču vilcieni, lai aizvestu pierobežā dzīvojošos vāciešus uz Austrumiem.

Daudzi Austrumvācijas iedzīvotāji, kas radījuši aizdomas, ka mēģinās bēgt pāri robežai, piesieti pie kokiem, kamēr vilciens sagatavots aizbraukšanai. Aizvestajiem izsniegtās ļoti niecīgas uztura devas, bet par ceļa mērķi nevienam nekas nav minēts.

Aizvešanas apstākļi bijuši baigi un daudzi mēģinājuši bēgt, kas vienam otram arī palaimējies, bet bēgšanu aizkavējis jauns komūnistu „izgudrojums". Tie izmantojuši specālu dzeloņdrāšu tīklu, kuŗam pieskaroties, nekavējoties iedarbojies elektrisks mēchanisms un viss apgabals gaiši apgaismots.

Ar šo rupjo un nežēlīgo rīcību atgriezti pat vietējie tautas mīlīci, no kuŗiem 20 pilnā apbruņojumā un formas tērpos metušies pāri robežai un lūguši pēc patvēruma tiesībām Rietumzonā.

Laikam vēl daudziem, kas kādreiz, klausoties stāstus par aizvešanu, visgudri smīnēja, baltiešu liktenis nepaies secen.

*

Atompētnieks Džons Klarks saņēmis uzdevumu „atbrunot" kādu atombumbu, kas nebija sprāgusi Nevadas tuksnesī. Klarks celtnī deviņos 100 m augstā tornī, kura galā atradās nikīgā bumba.

Atgriežoties pēc uzdevuma izpildīšanas no torņa, Klarks arī nekautrējoties atzinies, ka viņam nepārtraukti drebējuši ceļi un straumēm plūduši sviedri, bailes no eventuālas eksplozijas.

FAKTORI UN PRINCIPI, VEIDOJOT VISPASAULES LATVIEŠU ORGANIZĀCIJU

Neviens laikam nešaubās par to, ka lai mēs noorganizētu sekmīgu latviešu trimdinieku ciņu par Latvijas atbrīvošanu, kā arī darītu darbu, kas nāktu par labu pašiem trimdiniekiem, tad mums ir nepieciešama kāda visus trimdiniekus aptveroša organizācija. Bet tai pašā laikā es gribu arī uzsvērt, ka šī organizācija savu nepieciešamību attaisnos tikai tad, ja tā kļūs par šī darba patiesu darītāju, vadītāju un reprezentētāju un nevis par jaunu ciņas arēnu, kur atsevišķas grupas un personas izcīna elkoņu ciņu par pirmo vietu pie „parādes durvīm," ieejai atbrīvotajā Latvijā. Ja notiktu pēdējais, tad labāk lai mums šādas organizācijas nav, jo ar to mēs tikai izšķiestu savus jau tā vājos spēkus un attālinātu katru atsevišķo trimdinieku no tiem ideāliem, ko pati vēsture un Dievs mums par tādiem ir nolikuši.

Tādēļ manuprāt, lai mēs labu, bet reizē arī ļoti delikātu lietu nesamaitātu, mums šim jautājumam ir jāpieiet lēni, soli pa solim, ar vislielāko uzmanību un pietāti kā pret mērķiem un uzdevumiem, ko mēs gribam likt šīs organizācijas pamatā, tā arī pret faktoriem, kas šo organizāciju veidotu tā, lai tā spētu sāvus vēsturiskos uzdevumus veikt.

Un tieši pēdējais — pieeja faktoriem, kas veido mūsu augstākās organizācijas — ir izrādījies par galveno klupšanas akmeni, mūsu trimdas sabiedrisko un politisko dzīvi organizējot jau no pašas pirmās līdz pat šai pēdējai dienai. Lūk, un šis pēdējais apstāklis — negātivais pagātnes mantojums ir tas, kas ļoti mūsu darbu apgrūtinās arī nākotnē. Un tikai tad, ja mēs šīs pagātnes kļūdas apzināsimies, ar vislielāko apņemšanos tās vairs neatkārtot, un tās kļūdas, kas vēl labojamas, izlabosim, tikai tad mēs varam cerēt uz pozitīviem rezultātiem. Pretējā gadījumā mēs nenovēršami ejam pretī sairšanas procesam, neatkarīgi no tā, kādas organizācijas mēs „taisītu" vai būtu jau „uztaisījuši," neatkarīgi no tā, kādas slavas dziesmas dziedātu mūsu laikraksti un cik skaļi mēs vietā un nevietā piesauktu Mātes Latvijas vārdu — viss tas būs kļuvis tikai par zaimiem iepretim tam šī jautājuma atrisinājumam.

Kāda tad īsti izskatās politisko un sabiedrisko faktoru mozaika, tai latviešu tautas daļai, kuŗa šodien ir nostādīta brīvajā pasaulē, lai pašaizliedzīgi cīnītos par savas tautas pastāvēšanu un savas zemes valstisko brīvību?

Pirmais faktors šajā mozaikā ir mūsu oficiāli atzītie sūtņi ar ārkārtējo pilnvaru nesēju sūtni Kārli Zariņu priekšgalā. Politiskā nozīmē un pēc sava juridiskā stāvokļa šis ir mūsu vienīgais faktors, kas var oficiāli runāt un ko oficiāli arī uzklausa Latvijas vārdā. Formāli un būtiski Latvijas sūtņi ir vislabvēlīgākā un izņēmuma stāvoklī iepretim visiem citiem mūsu politiskās un sabiedriskās dzīves faktoriem. Viņu autoritāte mums ir jābalsta visiem spēkiem, bet tai pašā laikā mums ir morālas tiesības no sūtņiem prasīt, lai viņi paši ar savu rīcību neizraisītu aktivitāti, kas viņu autoritāti var tikai vājināt.

Otrs lielais, bet arī neviengabalainais faktors ir visi pārējie trimdinieki, jo pēc sava juridiskā stāvokļa mēs visi esam vienādi — neviens no mums nevar runāt un mūs arī oficiāli neuzklausīs Latvijas vārdā. Analizējot šo otro faktoru tālāk, ir jākonstatē, ka šis lielais konglomerāts savukārt sadalās divās lielās, uzskatu ziņā pretējās, daļās, un būtu aplami to ignorēt, jo ar to pastāvoša plaisa tikai paplašinātos.

Pirmajā grupā es gribētu minēt mūsu bijušos politiskos un sabiedriskos darbiniekus jeb parlamentāriešus, kas sevī ietver kā parlamentāro, tā 15. maija laika darbinieku. — Ir nenoliedzami, ka šajā grupā ir personas, ar kuŗām nevar nerēķināties, kārtojot mūsu trimdas politiskos un sabiedriskos jautājumus un kuŗiem nevār pāiet garām, sakot, ka vienīgi trimdinieku vēlēšanu rezultāti nosaka kādas personas politisko un sabiedrisko svaru. Bet tai pašā laikā būtu vēsturiska aģārnība konsekventi turēties pie restaurācijas principa un no tā atvasināt tiesības vienīgiem runāt un kārtot politiskos jautājumus. Neaizmirsīsim, ka tas nāves siets, kas ir sijājis mūsu tautu, ir nosijājis arī mūsu labākos politiķus.

Otra kvantitātīvi vislielākā grupa veidojas no cilvēkiem, kas pa lielākai daļai pie politiskām partiju nav piederējuši. Šie cilvēki politiskai un sabiedriskai aktivitātei sākuši pievērsties tais dienās, kad Latvija pazaudēja savu neatkarību un vadību, kad nebija neviena, kas pateiktu, ko darīt un kā rīkoties — arī parlamentārieši tad klusēja. Lūk, un šais dienās tieši no jaunākās paaudzes rādās vīri, kas neticēja solījumiem un liekulībai, bet kas sāka cīņu, iedami šo ceļu, kamēr krita vai arī ar Dieva žēlastību šodien kā dzīvi cilvēki stāv mūsu priekšā. Šo grupu, kuŗu dēdē gān par valdmaniešiem, gan par jānumiešiem, gan arī iepretim parlamentāriešiem par jaunajiem, patiesībā savos būtiski visdziļākajos pamatos veido tie cilvēki, kas baudīja vislielākās trimdnieku saimes Vācijā absolūtā vairākuma uzticību, veido mūsu karavīri — Daugavas Vanagu saime, kas ar savām dzīvībām sedza mūsu bēgšanu no tēvu zemes, kas palika kauju ugunīs, tie, kuŗus mēs atkal kādreiz aicināsim ar skaistiem vārdiem cīņā par Latviju un aiz kuŗu muguŗām mēs atkal reiz labprāt Latvijā atgriezīsimies. Un beidzot vairāk vai mazāk, bet tomēr dziļi būtiska šīs paaudzes sastāvdaļa ir arī Latviešu pretestības kustība, kas simbolizē latviešu tautas pretestību okupācijas varās.

Pieskaroties principiem, ar kādiem pie šiem faktoriem būtu jāpieiet, lai man atļauts citēt mūsu sūtņa J. Feldmana kunga vārdus, ko viņš teicis viesojoties Londonā un kas publicēti laikrakstā Laiks 1951. g. 15. augustā: „Vienība ir stiprākais cements, kas mūs turēs kopā. Tā jāliek jaunās Latvijas pamatos. Sabiedriskā darbā turklāt par visām lietām jāiegaumē tautas domas un vēlēšanās. Atsevišķi vīri var kļūdīties, kas tautai nepieciešams, tauta pati nekad nekļūdas. Demokratijas patiesiem principiem jābūt vadītājiem, organizējot mūsu trimdas dzīvi." — Šķiet, ka neviens no mums nav pie šiem vārdiem ko iebilst. — Mūsu augstākais pienākums un mūsu ciņas augstākais princips var būt un ir tikai vienība — to atzīst politiķis, to atzīst dzejnieks, kāravīrs, cīnītājs un to atzīst arī mazais trimdinieks, — to neatzīt var tikai ienaidnieks. Un tomēr mazajam, pasaules dublos izvārtītajam un pieviltajam, trimdiniekam ir maza piezīme pie šiem vārdiem. „Vienību ne tikai vārdos, bet arī darbos!" Lūk, un pie šiem vārdiem mūsu acis ieplešas platas, mēs skatāmies un patiesi mēs šo vienību darbos neredzam, bet ja mēs to neredzam, tad mums ir jāmeklē, kur ir kļūda. Dažām no šīm kļūdām, bet tikai tām, kas būtu vēl labojamas, es gribu arī pieskarties. — Mums visiem ir skaidrs ko nozīmē vārds vienība un līdz ar to mums būs arī skaidrs, ka šīs vienības mūsu vidū nevar būt kamēr personas, kam šodien ir dota iespēja vadīt un veidot, pieies mūsu trimdas politiskiem faktoriem tā, kā tas ir noticis ar Amerikas Balss raidījumu organizēšanu, Brīvās Eiropas Komitejas Konsultatīvās Kopas komplektēšanu un pieeju Latvijas ārpolitikas aktivizēšanas principiem. Neviena no šiem veidojumiem nav nevienas no tām personām, kas stāvēja mūsu demokratiski vēlēto centrālo organizāciju priekšgalā, neviena karavīra un neviena pretestības kustības dalībnieka, un piedevām vēl princips, ka Latvijas politiskie jautājumi kārtojami tikai sūtņiem un parlamentāriešiem! Vai tas ir vienības princips? Vai mēs tiešām neredzam vai arī negribam redzēt, ka jaunā audze ar darbiem un upuriem ir pieteikusi savu līdzdalību un līdztiesību cīņā par savas tautas brīvību un tās likteņa veidošanu? Šī paaudze ir jau pierādījusi to, ka viņa prot cīnīties ne tikai ar garu un ieročiem, bet ka tā spēj arī politiski domāt un rīkoties. Tikai naīvais var ticēt, bet arī tas vairs netic, ka Latviešu Konsultatīvā Kopā ir izraudzītas viskvalificētākās personas un ka, diemžēl, visas šīs personas bija atrodamas tikai starp parlamentāriešiem. Es minēšu tikai vienu piemēru; trimdinieku tiešās pārstāvības Latviešu Centrālās Padomes un arī politiskās pārstāvības Latviešu Nacionālās Padomes, kuŗā ietilpa arī parlamentārieši, priekšēdi — Jāni Celmu. Vai ir pareizi un vai tas mūs var vest pie vienības, ka šodien, kad mūsu politiskam darbam ir radušās jaunas iespējas, šis vīrs, kas ilgus gadus ir baudījis trimdinieku vislielāko uzticību, šodien Oregonā zāģē baļķus? — Pazīstot Jāni Celmu, es domāju, ka nē, un ne tikai mana, bet daudzu svētākā pārliecība ir, ka mums nebūs vienības, bez šī lielā un svarīgā faktora — mūsu jaunās cīnītāju paaudzes iesaistīšanās politiskā cīņā un darbā par Latvijas atbrīvošanu.

Līdzšinējo un vēl labojamo kļūdu izlabošana un šī nokārtojuma atrašana ir jāuzskata par pirmo priekšnoteikumu pirms mēs vispār sākam runāt par kādas jaunas visapasaules organizācijas radīšanu.

Kādi principi tad būtu jāliek mūsu darba pamatā, lai mēs atrastu šo nokārtojumu ne tikai pieminētos jautājumos, bet arī problēmām, ar kuŗām mums būs jānodarbojas nākotnē un lai mēs reālizētu mūsu augstāko cīņas principu — vienību, kas vienīgais mums garantē sekmīgu cīņu par Latvijas atbrīvošanu?

1. Sūtņiem un mums visiem jārespektē stāvoklis, ka latviešu trimdas sabiedrībā valda divi galvenie novirzieni: parlamentārieši un jaunākā paaudze. To neredzēt vai noraidīt būtu aplami, jo tādā ceļā pastāvošās preteškības nav pārvaramas.

2. Nebūtu vēlama sūtņu iejaukšanās šo divu novirzienu savstarpējās attiecībās, bet jautājumi, kas kārtojami saskaņā ar trimdiniekiem, kārtojami saskaņā ar abiem šiem novirzieniem.

3. Atrodams nokārtojums starp parlamentāriešiem un jaunāko paaudzi.

4. Iniciātīvu nokārtojuma ievadīšanai uzņemas sūtnis J. Feldmans.

5. Attiecības starp partiem kārtojamas uz paritātes pamatiem, pie kam ikviens no partiem ir atbildīgs par vienošanās respektēšanu.

6. Visās augstāko organizāciju amatpersonas jāizrauga vēlēšanu un savstarpējās vienošanās ceļā starp parlamentāriešiem un jaunāko paaudzi.

7. Šāds jautājuma nokārtojums vispirms panākams ASV ar ierosinājumu to darīt arī citās zemēs.

8. Pēc šī jautājuma nokārtošanās ASV uzņemas iniciātīvu visu zemju latviešu apvienošanai vienā organizācijā. Šo organizāciju veidojot, pamatā liekams vēlēšanu un savstarpējās vienošanās princips.

Jaunā organizācija veidojama kā augstākā latviešu sabiedriskā un politiskā pārstāvība.

Dabiski mūsu sabiedrībā var būt un ir dažādas domas kā par mūsu sabiedriskās un politiskās dzīves veidotājiem faktoriem, tā arī par principiem, ar kādiem šiem faktoriem būtu jāpieiet. Bet viens tomēr mums visiem ir skaidrs, ka starp mums ir diezgan dziļa plaisa, kas mūsu darbu un labos nodomus apgrūtina vairāk, nekā mēs to vēlētos un kā mēs to varam atļautiės. Tāpāt mums visiem ir jābūt skaidram, ka lielu un sekmīgu darbu mēs varēsim veikt tikai tad, ja atradīsim šim domstarpībām pieņemamu nokārtojumu. Tas ir mūsu pirmais pienākums un uzdevums pirms mēs ņemam mutē tādus vārdus, kā cīņa par Latvijas atbrīvošanu un tautas dzīvības saglabāšanu.
Artūrs Neparts

Sūtni K. Zariņu apsveic DV Hamiltonā nod. pr-ks P. Imurs. Foto J. Kreilis.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

„MĒS ESAM LABĀ ZEMĒ."

Ar šādu virsrakstu „Boston Globe" pirmā lapas puse sniedz garāku rakstu ar illustrācijām par 29 latviešu bēgliem, kas 1948. g. jūlijā ar laivu Gudela ieradās no Zviedrijas Bostonā. Pirms 10 dienām ar prezidenta Trūmena rīkojumu viniem piešķirts DP statuss. Pirmā lapaspusē ievietoti Līnas Hervartes un viņas meitas Tabitas ģimetne, bet illustrāciju daļā — Gailīšu bērni ar kundzi; virsrakstā — Latvieši laimīgi Bostonas mājās. Par latviešu bēgļu legalizēšanu rūpējies senātors Saltonstals un Kongresa pārstāvis Kenedijs. Rakstā atzīmēti visi Gundelas braucēji un arī tie gadījumi, kas tagad aprecējušies. Pie pēdējiem minēti Arnolds Sautiņš, Arvīds Strēlis un Miķelis Hernii, kas apprecējuši latviešu meitenes. **O. A.**

BAPTISTU DRAUDZES 50 G. ATCERE

8. jūnijā Bostonā Latviešu baptistu draudze atzīmēja savu 50 gadu darba atceri, kas izvērtās par plašiem svētkiem. No tālienes bija ieradušies Nujorkas, Filadelfijas un Klīvlendas koŗi un daudz viesu. Svinības piedalījās ne tikai baptisti, bet arī Bostonas pārējo draudžu tautiešī un organizāciju pārstāvji. Svinības notika Dadleja baptistu baznīcā.

Baptistu draudze dibināta 1902. g. 15. jūnijā. Pirmais mācītājs bijis J. Grundmanis. Gandrīz 40 gadus koŗi vadījis diriģents R. Štīfelis, bet tagad Fr. Hervarts. Pie draudzes ir orkestris, ko vada A. Hansons. Draudzes pastāvēšanas laikā tai kalpojuši sekojoši mācītāji: J. S. Grundmanis, J. Neubaks, B.Bušmanis, J. Bakalders, J. Birznieks, bet no 1937. g. Dr. theol. J. Daugmanis, kuŗam no pag. novembra darbu atvieglo palīgmācītājs V. Freimanis. No draudzes dibinātājiem vēl dzīvi Gustavs un Libe Petersoni un Emilija Lakevics. Pašreiz draudzē skaitas 150 locekļi. Draudze uz Vāciju nosūtījusi pacinas latviešu bēgļiem 16.400 dolaru vērtībā, 40 ģimenēm devusi galvojumus un „izglābusi" vairākus bēglus, kas devās laivās no Zviedrijas uz ASV. Pēdējos 25 gados draudzes apgrozījums bijis 120.000 dolaru apmērā. Māsu biedrību vada H. Tifentāle un H. Blūmīte.

Svētkus uzņēmās ar māc. V. Freimaņa svētrunu, kam sekoja draudzes koŗa dziesmās F. Heivarta vadībā. Pēc tam draudzes dziesmas nodziedāja baptistu apvienotais koris ar apm. 200 dziedātājiem. Diriģentu Dr. Baštiņu nācās aizstāt Hervartam, jo pēdējais nebija varējis ierasties. Sekoja daudzi apsveikumi. Sveicienus nodeva arī prāv. Kr. Valters un ASV armijas mācītājs V. Vasks.

Pārtraukma laikā sekoja pusdienas. Pēc tam koncerts.
O. A.

*

Latviešu Preses B-bas priekšnieks, rakstnieks Olģerts Liepiņš darbā cietis nelaimes gadījumā un ievietots slimnīcā, kur izdarīs operāciju.

*

Grand Rapidu tautieši ar dzīvu interesi līdz šim sekojuši apdrošināšanas jautājumiem, un nav daudz tādu, kam nepiederētu kāda veida apdrošināšanas polise. Lielākais vairums apdrošinājušies slimību gadījumiem, bet netrūkst arī cītāda veida apdrošinājumu, un šinī sakarā viens otrs tautietis saņēmis jūtamu atbalstu grūtā brīdī. Visas apdrošināšanas lietas līdz šim sekmīgi un labi kārtojušās sakarā ar to, ka sabiedrībā Liberty Life and Accident Ass. par ģenerālaģentu darbojas latvietis Eduards Dinvalds, un tajā ar retiem izņēmumiem apdrošinājušies. Tikai pašā pēdējā laikā radušās dažas atsevišķas neskaidrības, jo dažiem polisēs atteiktas un ar rakstu tiem no sabiedrības paziņots, lai par izslēgšanas iemeslim netaujā.
V. Z.

jām nav piederējuši. Šie cilvēki politiskai un sabiedriskai aktivitātei sākuši pievērsties tais dienās, kad Latvija pazaudēja savu neatkarību un vadību, kad nebija neviena, kas pateiktu, ko darīt un kā rīkoties — arī parlamentārieši tad klusēja. Lūk, un šais dienās tieši no jaunākās paaudzes rādās vīri, kas neticēja solījumiem un liekulībai, bet kas sāka cīņu, iedami šo ceļu, kamēr krita vai arī ar Dieva žēlastību šodien kā dzīvi cilvēki stāv mūsu priekšā. Šo grupu, kuŗu dēdē gān par valdmaniešiem, gan par jānumiešiem, gan arī iepretim parlamentāriešiem par jaunajiem, patiesībā savos būtiski visdziļākajos pamatos veido tie cilvēki, kas baudīja vislielākās trimdnieku saimes Vācijā absolūtā vairākuma uzticību, veido mūsu karavīri — Daugavas Vanagu saime, kas ar savām dzīvībām sedza mūsu bēgšanu no tēvu zemes, kas palika kauju ugunīs, tie, kuŗus mēs atkal kādreiz aicināsim ar skaistiem vārdiem cīņā par Latviju un aiz k

DRAUDZĪGAIS KARALIS

Elegants limuzīns tuvojas dzīvam ielu krustojumam Kopenhagenas pašā sirdī un pietur, lai palaistu garām kādu gājēju. Kautrīgi kāds pieklauvē pie mašīnas loga. Tas ir akls virs, kas lūdz parādīt, kādā virzienā tam jāiet, lai sasniegtu mājas. „Mēs jūs turp aizvedīsim," — laipnā balsī atbild braucējs, palīdz aklajam vīram iekāpt vāģī, apgriež apkārt un brauc uz norādīto adresi.

„Kam es drīkstu par šādu draudzīgu pakalpojumu pateikties?" — jautā aklais.

„Dzīvojiet vesels! Mans vārds Frīdrichs".

Dāņu prese par šo gadījumu uzzināja no aklā vīra kaimiņa, kas, karali redzēdams savā nabadzīgajā ielā, bija pazinis. Tas viss tikai vietējs gadījums, nekāda sensācija. Tamlīdzīgas lietas par karali Frīdrichu ir jau vairākkārt dzirdētas un pieredzētas.

„Ja jūs gribat skicēt tipisku monarchu, tad jums ir iedota nepareiza adrese," — tā pamāca kādu amerikāņu reportieri, kas dāņu karali Frīdrichu gribējis notēlot kā „tipisku" Eiropas valdnieku. „Karalis Frīdrichs ir privāts vīrs ar kroni uz saviem vēstuļu papīriem, ar tādām pašām rūpēm kā visiem pilsoniem, tikai ar ministra pienākumiem. Viņš ir bijis kuģa puika ar ietetovētu pūķi uz krūtīm, viņš ir smagatlētu, pianists, dirigents, dzer alu labprātāk kā vīnu un plosās ar savām mazajām meitām kā lielais brālis, ir loti labs diplomāts un viņa lielo valstsvīra spēju dēļ, ministri to respektē. Viņš ir cilvēcīgāks kā lielākā daļa karaļu un karaliskāks kā lielākā daļa cilvēku. Viņš ir paradoksāls, bet nav nekāds tips." —

Garais, plecīgais vīrs, kas nelauj apmeklētajam savā priekšā zemu locīties, bet pirmais nāk pretim un apsveic to ar spēcīgu rokas spiedienu un lauj pagājībā nogrimt apgrūtinošai „Jūsu Majestātei", ir tiešām karalis, kuram nav pašreiz līdzīga neviena un, varbūt, arī vēsturē vispār. Vai ir bijis kādreiz kāds monarchs tik populārs, kāda tik svarīga personība, kuras ietekme tautā ir tik liela, kaut gan viņa varu konstitūcija ir reducējusi līdz minimam.

50 gadus veco karali Frīdrichu un viņa 10 gadus jaunāko sievu karalieni Ingrīdu, Zviedrijas karaļa meitu, sauc par „skaistāko pasaules karaļpāri". Savā dzīvē viņi patur zināmu dekorējumu, proti, tik daudz, cik to prasa viņu augstais stāvoklis, bet citādi tie dzīvo tik „normālu" dzīvi, cik vien šādos apstākļos vispār ir iespējams. Savas trīs meitas viņi audzina kā vienkāršas pilsoņu meitenes, un kad tās pils korridoros, trepēs un apkārtnē skraidīdamas, spēlē „sunu medības", dažreiz arī apmeklētāju tuvumā, tad nevienam neienāk prātā, vismazāk jau pašam karalim un karalienei, tās pamācīt uzvesties tā, ka tas „princesēm piederētos". Tiešī pretēji. Bieži pats paps vismīlāk atrodas viņu vidū, lai ar „blondām, saldām galviņām" plosītos pavisam „nekaraliski". —

„Dabiski, ka viņām dažreiz „jāmazgā galvas" un „kārtīgi jāpārmāca", paskaidro karalis radiofonā, kurā visa karaliskā ģimene nepiespiesti un labprātīgi darbojas līdzi. Šīs brīvās audzināšanas sekas radiofona klausītāji dabūja dzirdēt no pašas princeses Margaretas, kas viņiem stāstīja par savu lielo mīlestību uz teātri. Skolā viņa piedalījusies drāmatizētās Andersona pasaciņas izrādē „Princese un cūkgans". „Kādu lomu es spēlēju? Kas par jautājumu! Protams, ka cūkganu. Princeses jau ir tik novazātas. . ." Margareta ir karaļa vecākā meita un nākošā Dānijas troņmantiniece. Ar saviem 11 gadiem tā jūtas pilnīgi atbildīga par mazajām māsām, septiņgadīgo Benedikti un piecgadīgo Annu Mariju, un kad viņas spēlē „mežonīgos indiāņus" viņa ir tur nenoliedzami galvenā persona.

Karaliskajā pilī Kopenhāgenas centrā tiek daudz mūzicēts un dejots. Karalis Frīdrichs ir loti labs pianists un galma kapellē pazīstams arī kā dirigents. Ar karalieni Ingrīdu viņš mācās arī visus moderno deju solus, spēlē pēc dzirdes labākos fokstrotus un iepriecina princeses ar skaistām un jautrām bērnu dziesmām. Visbiežāk gan svētdienās Kopenhāgenas ielās var redzēt pastaigājamies karalisko ģimeni, vienkārši ģērbušos, vienalga, vai spīd saule vai līst lietus. Vasarā bieži var sastapt karalisko ģimeni kopā ar citiem tūkstošiem braucam ar velosipediem ārā no lielpilsētas uz mežainajiem Baltijas jūras krastiem. Jaunākās meitenes tad sēd velosipedu groziņos vecākiem priekšā, Margareta uz sava velosipeda starp tēvu un māti, aiz viņiem kāda bērnu meita. Visa ģimene īsās sporta biksītēs un linu blūzītēs, kas pērkamas katrā parastā dāņu veikalā. Neviena sekotāja, neviena detektīva, kas brauktu pa priekšu vai no muguras. Ja kāds sveicina, visi pieci draudzīgi atbild. Meitenes māj rokām nevis kā augstprātīgas princeses, bet kā dzīvesprieka pilni bērni. Aiz pils mūriem nav noslēpumu, ko nezinātu visa tauta. Visi zina, pēc kādas sistēmas karalis attīsta savu muskulatūru un kādus tetovējumus viņš nes uz savām rokām un krūtīm. Visi zina, ka karaliene loti mīl Vīnes valsi un to, ka viņa labprāt šuj savām meitām drēbes, kā arī to, ka dažreiz valkā modernas, elegantas cepures, kas viņai briniškīgi piestāv. Visi zina arī to, ka karalis drīz pēc savas uzkāpšanas troņī, izraisīja lielu pērkona negaisu un rakstveži galmā un ministrijās vienkāršoja visas komplicētās frazes, piemērojot tās 20. gadu simtenā prasībām. Visi zina, ka anglu karaliskā ģimene sastinga aiz bailēm, kad Frīdrichs savā īsajā viesošanās laikā Londonā, valsts banketā Bekinghamas pilī, atmetot gadu simtiem vecās tradicijas, lielā dvēseles mierā starp zupu un cepeti aizdedzināja cigareti. Dānijā to uzskatīja kā triumfu, kas satrieca drupās apputējušās „galma manieres." Un par spīti neceremoniālajam dzīves veidam, tauta viņu mīl un respektē kā valdnieku un augstāko zemes kungu. Dānijas karalis nav nekāda salmu lelle. Viņa kronis nav tukša izkārtne, un monarchija nav tikai tukša fraze. Lai gan 1949. gada satversme ir aprobežojusi karaļa varu līdz minimam, un viņš viens nekā iesākt nevar, tad arī bez viņa nekas nevar notikt. Satversme kopā ar tradicijām ir izveidojusi jaunu valdīšanas veidu, kur karalis kā bezpartējisks zemes kungs nes savu simbolu — monarcha kroni. Dānija ir viena no vecākām Eiropas monarchijām un tūkstošgadīgā attīstībā gājusi cauri no Kanuta līdz tagadējam Frīdrichamm IX, pāri despotiem un autokratiem līdz demokratiskai monarchijai. Tautas masas ir pie monarchijas tik loti pieradušas un ar to sasaistītas, ka nevar iedomāties, ka karaļa vietu varētu ieņemt kāds valsts prezidents, vai kas cits. Nesaskaņas starp tautu un monarchu ir izzudušas, tāpat izzudušas ir pretešķības starp dižcilvīgiem un pilsoniem. Karaļa un pilsoņu bērni aug kopā un nav vairs šķirti zelta sienām. Miesas sardze, kronis, scepters, galma kariete, sermuļiņu mētelis, ko karalis nēsā un lieto, pieder tautai un tai ir savs zināms prieks par to, ja tie nepaliek par nederīgiem un aputējušiem muzeja priekšmetiem.

E. H.

Dzintars Freimanis

KĀDAM NELGAM

No laudīm gribētu tu novērsties,
Jo viņu vidū sajūties kā māņos.
Bet, savā vienpatībā maldīdies
Kā sausu, izplūstošu smilšu slāņos,

Tu zini: allaž tomēr griezīsies
Tu atpakaļ, kā dienu gājums Jāņos,
Lai arī kādā spītā riezīsies.

Jo strāvu pretēju tu mūzam raustīts,

APKĀRT ZEMES LODEI

Kad teiksmainais karalis Talals ieradies no Parīzes Šveicē, viņš vairs nesastapis tur savu laulāto draudzeni un dēlu, jo tie jau dienu iepriekš atstājuši viesnīcu, neuzdodot savu jauno adresi.

Kāds karaliskās ģimenes tuvs draugs paskaidrojis, ka karaliene loti baidoties no sastapšanās ar savu vīru, kurš, kā zināms, ārstējās kādā Ženevas ezera krasta nervu slimnīcā.

Karaliene, atstājot viesnīcu, paņēmusi sev līdz arī 17 gadus veco kronprinci Haseinu un lūgusi policiju turēt viņas uzturēšanās vietu slepenībā. Karaliene ar princi atrodas stingrā policijas uzraudzībā.

*

Folies Bergeres, kas jau veselu paaudzi pazīstams kā viskailāko reviju uzvedējs, tagad mainījis taktiku un pārgājis uz krāšņu tērpu revijām. Teātra uzvedumos, kas parasti ilgst trīs stundas, tikai vienu stundas ceturksni redzamas dejotājas ar kailām krūtīm. Pārējā programmas daļā dominē fantastiski skaisti kostīmi un mirdzošs krāšnums. Kostīmi gan ir izgatavoti ar rafinētu pievilcību.

Viena no galvenām aktrisēm O'Dare uzstājas 25 kg smagā tērpā. Viņa saka, ka pašreizējā programma ir visluksuriozākā visā teātra pastāvēšanas laikā.

*

Dānijas mežstrādnieks Karls Pedersens apgalvo, ka viņam esot vienīgais kakis pasaulē, kurš esot vegetārietis. Kakis par visiem gārdumiem pasaulē augstāk vērtējot gurķi.

*

Panamerikas gaisa satiksmes darbinieki sagaidījuši kādu lidmašīnu no Honolulu, tērpušies sejas aizsargos, biezos cimdos un ādas žaketēs. Par iemeslu šādai kalpotāju apbruņošanai bijusi mērķaku izsprukšana no krātiņiem, kas ietilpa lidmašīnas bagāžā. Lidmašīnas apkalpe pasažieru aizsardzībai steigā iekārtojusi papildus nožogojumu, jo neviens neiedrošinājies doties bagāžas telpā.

*

21 g. vecā blondīne Džuna Rivers gulējusi dzilā miegā, kad 13. maija rītā viņai blakus gultā apgūlies kāds vīrietis, kuru tā pusmiegā noturējusi par savu vīru. Jaunā kundze pagriezusies uz vīra pusi un ieklāvusies tā rokās. Pēc kāda laika „vīrs" teicies iet uz virtuvi uzvārīt tēju. Pēc tam Rivers kundze aizmigusi atkal, bet driz vien atmodusies no jauna, jo vinas vīrs nācis mājās no kādām kāzām. Kur tad paliek tēja? prasījusi sieva un aizdedzinājusi naktslampu.

Jautājums viram izlicies dīvains, un lieta pamazām atklājusies. Izrādījies, ka vīra draugs 26 g. vecais Wiljams Rolands bijis „ciemos" pie jaunās kundzes un izmantojis vinas pusmiega stāvokli.

Tiesa tagad šķirsta likuma paragrafus un laikam būs spiesta notiesāt draugu par izvarošanu, par ko var uzlikt cietuma sodu līdz mūža galam.

Vainīgais savu noziegumu atzinis rakstiski un pašlaik atrodas brīvībā pret 20 marcinu drošības iemaksu.

*

„Pieci lielie" Skotland Jardā nolēmuši izdot instrukciju par noziedznieku pagrīdes „izkemmēšanu", lai atrastu 7 laupītājus, kas nesen aplaupījuši pasta auto.

Auto bija iebraukts kādā šaurā sānielā. Pēkšņi tajā ielēca laupītāji, uzbruka sardzei un, aizbraucot auto pāris kvartālus tālāk, aizbēga, paņemot sev līdz banknotēs ap 44.000 dolaru.

Aplaupīšana notikusi gaišā dienas laikā un sagādā anglu policijai lielas galvas sāpes. Pirms neilga laika, domājoms, tā pati banda, aplaupīja vilciena pasta vagonu starp Londonu un Braitonu, iegūstot lielāku summu skaidrā naudā.

*

Vislielāko pulksteni pasaulē solījusies konstruēt Padomju Savienība. Pulksteņa diametrs būšot 9 metri, un to ievietos Maskavas Universitātes ēkas torni.

*

Sakarā ar karalienes Elizabetes kronēšanas svinībām kāda anglu alus darītava nolēmusi izgatavot alu, kurš būšot 3 reiz tik stiprs kā parastais, bet arī 3 reiz tik dārgs. Alus maksāšot 5 šilingus painta (0,6 ltr.).

*

102 gadus vecais Tanners Hoppers no Ohio pavalsts apsūdzēts tiesā par to, ka ar savu piena krūzi sadauzījis galvu savam 51 gadus vecam kaimiņam.

Pēdējais teicis, ka nevēlot nekā lauña 100 gadus vecajam stipriniekam, bet tikai panākt, lai tas saprastu, ka tā nevar rīkoties un otrreiz neizlietotu tik smagus ieročus kaut iniem.

*

Atkal pasauli pārsteidz vēsts par kādas sievietes nežēlību. 32 g. vecā Ivonna Lietčere apcietināta Sidnejā par to, ka noindējusi savus vīrus. Kad vinas otrais vīrs pēkšņi nomiris, ārsts atteicies izrakstīt miršanas apliecību un pieprasījis lika obdukciju. Izrādījās, ka mirušais noindēts ar sevišķu reti sastopamu indiallija sāli. Policija likusi attaisīt arī pirmā vīra zārku, un izrādījies, ka arī tas miris no tās pašas indes.

J. Grīslis

TIESĪBNIEKS

KANADAS LIKUMISKĀS IEKĀRTAS IZPRATNE

(Turpinājums)

Zvērinātie piedalās tiesas izmeklēšanā un viņiem jādod atzinums — vainīgs vai nevainīgs.

Pēc likuma ikviens cilvēks uzskatāms par nevainīgu, kamēr nav pierādīta viņa vaina. Lai šo principu individam pienācīgi nodrošinātu, pastāv trejāda veida līdzekļi: 1) Habeas Corpus akts (Habeas Corpus Act), 2) zvērināto tiesa un 3) pārsūdzības tiesības.

Habeas Corpus akts (nosaukums ņemts no latiņu valodas un tieši nozīmē „tev ir ķermenis"), ko kādreiz izdevis Anglijas parlaments, ir bijis vairākus gadsimtus Anglijas likumu sastāvdaļa un tas ietilpināts arī Kanadas likumā. Vissvarīgākais šī akta princips ir, ka ikviens apsūdzētais var prasīt likumīgu pamatu, kādēļ viņš ir ticis apcietināts un ka viņa apsūdzības pamati ir jāpārbauda tiesā visātrākā laikā, bez kavēšanās. Tādēļ nevienu nevar turēt apcietinājumā ilgāku laiku bez tiesas izmeklēšanas.

Zvērināto tiesu principi sniedzas pagātnē līdz septiņiem gadsimtiem. Anglijas „Magna Chrta" noteica, ka nevienu brīvcilvēku nevar notiesāt bez viņa kārtas cilvēku likumīga lēmuma. Vajadzēja sapulcēties noteiktam skaitam tādu pašu brīvcilvēku jeb pēru (peers), kam bija jāatzīst viņa vaina, lai to sodītu. Šie ir pamati tagadējām zvērināto tiesām, kurās pieaicina no vietējās sabiedrības 12 personas (Albertas provincē 6 personas). Katrs pilngadīgs sabiedrības loceklis var būt izraudzīts par zvērināto. Zvērināto koleģija pēc lietas izmeklēšanas noklausīšanās atkāpjas atsevišķā telpā izlemt jautājumu par tiesājamā vainīgumu vai nevainīgumu. Kad lēmums ir panākts, tad zvērināto koleģijas vecākais paziņo tiesai atbildi. Jāpiezīmē, ka zvērinātiem lēmums jāpieņem vienbalsīgi. Ja zvērinātie nevar panākt vienprātīgu lēmumu apsūdzētā vainas jautājumā, tad tiesa var šo koleģiju atlaist un nozīmēt jaunu zvērinātō sastāvu vai arī atlikt tiesas iztiesāšanu. Kā apsūdzētais, tā arī apsūdzības uzturētājs — prokurors var ikvienu zvērināto lūgt atstatīt, resp. noraidīt, ja ir pietiekams pamats ieskatīt, ka tas vienai vai otrai pusei ir nelabvēlīgi vai naidīgi noskaņots un tādēļ var dot nevēlamu, neobjektīvu atzinumu.

Apellacijas jeb pārsūdzības tiesības izmantojot, ir gadījumi, ka uz nāvi notiesātais ar to panāk savu attaisnojumu. Tas pierāda apellacijas tiesību svarīgumu personas nevainības pierādīšanā un savas brīvības nodrošināšanā.

Pašaizsargāšanās ir visvecākais savu tiesību aizsardzības veids. Arī kriminālkodeks paredz, ka persona var lietot varu savu tiesību, sevis paša vai savas mantas aizsardzībai. Bet tanī paša laikā kodeks arī nosaka, ka šai lietotai varai jābūt apstākļiem piemērotai un visnepieciešamākai, kādēļ to nosauc par nepieciešamo aizstāvēšanos. Apstākļiem neatbilstoša un nepieciešamības robežas pārsniedzoša varas lietošana, kaut arī tā ir notikusi pašaizsardzības nolūkos, var būt jau sodāma. Katrā atsevišķā gadījumā tiesai piekrīt noteikt pašaizsardzības nolūkos lietotās varas sodāmību vai nesodāmību.

OTRAS PERSONAS LIKUMĪGO TIESĪBU IEVĒROŠANA

Valsts varas vajātie noziegumi un pārkāpumi ietver sevī nodoma elementu, t. i. ka vainīgajam ir bijis nolūks izdarīt zināmu darbību, kas atzīstama par sodāmu. Kaitējums var būt arī neuzmanības un nolaidības rezultāts. Tā kā kaitējumus izdarot nav svarīgs nolūks sevišķi kaitēt tad par tiem var darīt atbildīgus arī bērnus. Bērns ir pilnīgi atbildīgs par kaitējumu, bet viņu nevar saukt pie atbildības par noziedzīgu nodarījumu, ja nepierāda viņa spēju šādam noziedzīga nodarījuma nodomam. Kas attiecas uz vecāku atbildību par bērnu nodarītajiem kaitējumiem, tad viņi nav pilnīgi atbildīgi par tiem vienīgi uz radniecības pamata. Vecāki ir atbildīgi šādos gadījumos tikai tad, ja viņam ir bijis zināms par bērna pārkāpumu un nav to novērsuši, vai arī ar savu nolaidību panākuši bērna pārkāpumu un sagādāto kaitējumu. No tā redzams, ka šādās lietās var būt dažādas variācijas vainas atzinumā. Šinī sakarā dažu gadījumu piemēri:

Neslavas celšana. Persona ir atbildīga par kaitējumiem sakarā ar neslavas celšanu, kas aizkar otra godu. Neslavas celšana var būt mutvārdi un raksta veidā, rokrakstā vai iespieduma veidā. Ja neslava celta ar nolūku, tad tas jau ir noziedzīgs nodarījums, ko vajā valsts vara saskaņā ar kriminālkumu. Mutvārdu neslavas celšanu ieskata par apmelošanu. Ja neslava celta raksta formā, tad atbildīgi ir kā raksta autors, tā arī raksta iespiedējs vai izdevējs. Mutvārdos celtajā neslavā atbildīgs ir katrs apmelotājs, neatkarīgi no tā, vai viņš pats ir šī apmelojuma autors, vai arī tikai noklausīto un dzirdēto tālāk izplatītājs. Abos gadījumos nevar neviens taisnoties, ka nav zinājis, ka izplatītās baumas nav patiesas. Tāpat arī atvainošanās apmelotā priekšā nepadara neslavas celšanu par nesodāmu.

Kaitējumu sagādāšana ir arī pamudināt kādu personu, piedāvājot par to samaksu, vai kādu citu labumu, lauzt viņa līgumu ar kādu savu partneri. Cietušais tad var celt prasību par zaudējumu atlīdzību, ja tādi būtu radušies.

Vispārējs noteikums ir: ja kāds tur dzīvnieku (suni, kaķi vai ko citu) un apzinās, ka tas ir nikns un ļaunas dabas, un ja viņš to nepievalda un netur savaldītu, tad ir par to atbildīgs, ja kustonis nodara kādam zaudējumus vai ievaino. Ja dzīvnieks nav nekad izrādījis savu ļauno un nikno dabu un nekad nav bijis bīstams, bet piepeši uzbrūk kādai personai, tad īpašnieks par to nav atbildīgs. Tāpēc arī pastāv teiciens, ka sunim ir tiesības uz viņa pirmo kodienu.

Robežu aizkārumi. Robežu aizkārums pastāv, ja kāds ieiet otras personas īpašuma robežās bez attiecīgas atļaujas vai pilnvarojuma. Pat ja ar to nebūtu nodarīti nekādi zaudējumi, tomēr robežu patvarīga pārkāpšana ja ietver sevī kaitējumu un privāttiesību aizkārumu. Ja kāds iegājis svešās robežās un tās neatstāj uz uzaicinājumu, tad viņu var aizraidīt ar varu, bet pēdējo nedrīkst lietot vairāk, nekā tā pēc apstākļiem būtu vajadzīga. Ja vara būs lietota lielāka, nekā pēc apstākļiem vajadzīgs, tad varas lietotāju var saukt savukārt pie atbildības par vardarbību.

Pārkāpumi tieši pret personu ir draudi un vardarbība. Draudi pastāv gatavības izteikšanā nodarīt kādam miesīgu kaitējumu, pie kam apdraudētam ir pietiekams pamats baidīties par šādu draudu reālizēšanu. Vardarbība ir jau tieša sišana personai. Abi šie pēdzieni bieži vien saplūst kopā vai seko viens otram. Par šādiem nodarījumiem var sodīt pēc krimināllikuma un pieprasīt arī atlīdzību par ievainojumiem un zaudējumiem.

(Turpinājums sekos).

ATVIEGLOTA MĀJU IEPIRKŠANA ASV

Amerikas Sav. Valstu valdība grozījusi ierobežojumus, kas noteica, cik daudz jāiemaksā, iepērkot māju. Jaunā kārtībā, kas stājās spēkā 11. jūnijā, nosaka, ka pircējs var iemaksāt krietni mazāku summu, nekā to noteica līdzšinējā kārtība, kas pastāvēja divi gadus. Iemaksas summas samazinātas vidēji par 35 proc.

Labākām mājām iemaksu apmēri samazināti apmēram uz pusi, bet visdārgākām — par apm. 20 proc. Pērkot māju, kuŗas kopvērtība ir $7000.— vai mazāk, tūdaļ jāiemaksā 5 proc., resp. $350.— vai attiecīgi mazāk. Līdz šim bija jāiemaksā 10 proc. Pērkot sevišķi dārgu māju, kuŗas pilnvērtība ir $25.000.—, tūdaļ jāiemaksā 40 proc., resp $10.000 vai attiecīgi vairāk. Līdz šim bija jāiemaksā puse. Pērkot mājas, kuŗu vērtība ir no $7.000.— līdz $25.000.—, iemaksa svārstās no 10 līdz 40 proc. Nomaksas termiņu ilgumi nav grozīti.

Posta pukse

MARGARITA KOVAĻEVSKA

ROMANS

39. turpinājums

„Varena un bagāta sieva tu esi," mazais vīriņš pielika sudraba tērpam kraupainu pirkstu.

„Jā, mēs esam bagāti. Ar sveikām uz karstām ogām!" — sauca Kadiķis.

Un viņi dzēra, dzēra, vēl reizi, un gaisā izdziedājās jau krietna stunda.

„Mamm, es nu teikšu skaidri kā vīrs vīram. Tas vepris nenosprāga vis. Nokāvu, drīzām kulstībām — puse jums, kā norunāts. Ar sveikām, tā. Ka kaut ko neizmuldos, iemetīsim vēl vienu ogu! Ar sveikām, sveikām visapkārt. Dzīvīte skaista."

Kadiķis iedomāja arī sievu, mazo Jancīti, un iebāza kabatā dažus saldus kliņģerus.

„Es, mamm, neesmu ļaunuma cilvēks, man miksta vaska sirds. Kaŗā tikai vienu lodi izšāvu, tā pati pašam ausij lipu noplēsa. Bet es kaŗā izliku slazdus, kā lapsām, bez asins izliešanas. Noķērās pieci krievi un viens meža kuilis."

„Jā, jā — dzirdēts stāsts, toreiz bija viens krievs un divi kuiļi."

„Toreiz, kas nu vairs par to reizi — tagad es stāstu ar skaidru atmiņu. Kuiļiem ilkņi kā Aprikas zilonim. Ek, mamm, tie bija īstie vīru gadi. Toreiz. Mēs jau, mamm, abi tuvu asiņu radi — abiem patīk liksmība. Re, kā Pūtelis šņākā kāpostus, lāpa triju dienu pagīras. Nevar nekā salāpīt, rītu atkal lāpīs. Ar pulka sirds sveikām. Pulka, nu!"

Smirdēja pīpju tabaka, dūmi ēda laukā acis, un ap galdu vairs nebija visiem vietas kur sasēst. Piestūma otru galdu. Trīskāršas laimes uzdzēra kādam visu pazīņam kurpniekam. Sievai atskrējis puika. Kurpnieks slaucīja acis un solīja visus aicināt dēla kristībās.

„Mamm, tas mans labākais draugs," Kadiķis bakstīja ar pirkstu kurpniekam krūtīs. Kas viņi tādi bija, kas apkampās, viens otram uz pleca sita mūža draudzības solījumus, vairs lāga nevarēja saskatīt. Pūtelis vienā laidā bučoja mammai roku un sauca par sievas māti. Kāds cits miglas blāķis zibsnīja gaisā desai caurdurtu dakšu, kratīja dūri un dārdīgā balsī stāstīja par savām dzirnavām, vēja dzirnavām.

„Jēkaup, nebāz kāpostus ausī!"

„Zakušķis spēcina dūšu — nerunā, ēd!"

„Tur es dzēru tur man tika, tai mazāai krodziņā. Sarkaus ā-alus, balta kanna. Vai tu, lops, rimsies, aizķepēji ausij visu dzirdi, Daiļa pati nesējiņ."

Vīri reizē atplēta rīkles, ievilka gaisu, un acis pievēruši iesvieda dziesmu griestos. „Izdzer ā-alu, sasit kannu, nobučoji nesējiņ!"

„Lai rītdiena, kuŗ tā rītdiena, kad tikai šī dieniņa laba. Metīsim trīs ogas pēc kārtas — ar sveiku sveikām!"

Te telpas miglā iešūpojās kāds stāvs.

„Melns vīrs reiz sēdēja pie alus kausa krogū,
Zilā un karstā, žūpu pilnā krogū,
Visapkārt šķinda, plīsa glāzes,
Ap balsīm tinās dziesmu dūms.
Un melna bija nakts, kas guma logā,
Zemā un šaurā, puķu podu logā.

Pār vīra vaigu rāpās bēdu lāses,
Viņš acīm urbās sienā drūms.
Melns vīrs reiz sēdēja pie skāba — skāba alus glāzes krogū,
Karstā un zemā, dvingas pilnā krogū,
Viņš savai dzīvei galu dzēra,
Un skumjš bij puķu loga glūns.
Melns vīrs — —"

„Ptu! No kāda elles kakta tu izlēcis," ierēcās dzirnieku bars.

No kaislas sievas skavām, a-ha-ha, no atvadu raudām, zvērestu ķīlām."

Putnu mamma grīļodamās piecēlās. Noslīdēja kažoka apmetnis. Pāri sejai karājās gara kāta cepures puķe. Sudrabā vizuļodama, acis ieplētusi, viņa skatījās vīrā, kas nāca šurpu. Viņš bija garš un šaurs kā dēlis, viscauri melns, ap kaklu liesmu sarkans kaklauts. Plāns smaids šķēla pušu zirga ģīmi.

„Kam skandinās jūsu dzīru jaukās dziesmas? Pats sātans iedūra man ausī vīna glāžu šķindas, kad vientuļš klimtu tumšu miega ielu. Pats sātans, nelabais un velns man svieda acīs krogus sārto pekles gaismu. Šī šaurā un zemā loga gaismu, kur ēnu rokas cilā kausus un nošņurušu dienu kaķiem ar bēdu akmens svariem kaklā ļauj nogrimt vīna atvarā."

„Tad beidz reiz muldēt — te godīgi ļaudis, dzeram nopietnu lietu. Kas tu pats esi?" Kadiķis nostājās vīram blakus, izriesa krūtis, un pētīja to no apakšas uz augšu.

„Es, mīļais draugs — nebīsties — es šonakt gāju ar mīlas zvērestu ķīlu rokā savu raksturu pārbaudīt un audzēt. Es gāju gaŗām visiem krogu logiem, kur sātans pudeles klungstināja; mans solis bija stingrs un drošs. Es smējos zvaigžņu meitām acīs un sapņu pilij cēlu jaunas dzīves torni. Es pacēlu roku un rādīju naktij derību gredzenu, un mēnesnīcas bālā vaigā gleznoju madonnu ar bērnu, kā eņģeli pie krūts. Ak, es nabaga Amadeus. Tad, dzirdot jūsu liksmās balsis, mans gredzens izkrita no rokām, jūsu sārtā loga gaismas lokā. Tam pāri ēnas roka kausu cēla. Es iztrūkos, jo redzēju, ka stingrās gribas stīpa nu ir pušu. Dziesmu, svētku gaismu man vajaga! Ak Amadeus, Amadeus — tukšu kabatu — ubags, dzērājs es esmu."

„Tad tu mūsu sugas. Še, iemet čarku, uzkod desu! Un sēdies blakus. Mēs dzeram lielu, lielu bēdu."

Bet melnais vīrs pārlaida skatu pudeļu un vīru galdam, savilka ciešāki sarkano kaklautu un atspiedās pret krēsla atzveltni.

„Kas ir šī nelaimīgā, kas ir šī ārkārtīgā, kas dur mani pušu ar soģa aso skatu? Zemē iegrimušas valstības karaliene? Kam sprauduši pierē puķi, kas sejā zīmē drūmu ēnu?"

„Tā mūsu mamma, kārtīga sieva, dzeram viņai lielu bēdu."

„Tu! Patiesi, tu, mana Pīķa dāma! Manas posta dzīves spožo dzīru ēna. Kāds simbols, kāda varena glezna." Vīra sejā smaids sagriezās šķībs un apdzisa. Bet tad atkal, nelāga smieklu kratīts, viņš atgāza galvu un smēja Putnu mammai tieši sejā.

Tirpas skrēja pāri kauliem. Putnu mamma nobāla: „Ciet klusu, Zirga ģīmi, klusu!"

„Kāda vīna kausus mēs celsim viens pret otru? Vai salda? Skāba vai rūgta?"

„Tu neāksti mūsu mammu, mēs dzeram viņas naudu."

„Pie pilnām blodām allaž ir daudz draugu. Nu tad — karaliene un jautrais galma ļaužu pulks, Amadeus — es pats, pildīsim kausos saldu vīnu. Klāt liesim indes rūgtās sulas, dzersim Dzīvībai un Nāvei derību kāšus, ķīvējas, šķiras un atkal tiekas."

„Lai dzīvo mamma, dzīvīte un bēda!"

„Lai dzīvo Karaliene!" Visi cēla glāzes.

„Lai dzīvo Amadejs ar — es vecs kaŗa blēdis, simts krievus saķēru vienā slazdā kā lāčus, septiņus kuiļus sacepu vienās ogļēs."

„Mērc to desu sinepēs, mērc!"

„Iemet, Jēkaup, velc žegu uz iekšu!"

Putnu mamma atslīga krēslā un aizsedza plaukstām seju. No galda noripoja un saplīsa tukša glāze.

„Tas ir uz lielu laimi, ne vairs bēdu, mamm. Neaizklāj acis, gan aizvērsies pašas, kad pienāks stunda."

„Karaliene," Zirga ģīmis pasmaidīja, „nebīsties, tu dzīvosi mūžīgi. Tikpat ilgi cik pasaules krūtis elpos šaubas, mīlestību un naidu. Un es tevi darīšu nemirstīgu, Karaliene."

Putnu mamma atņēma no sejas rokas.

(Turpinājums sekos).

J. GREEN

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

Mortgages Arranged

933 Bloor St, W, Toronto

PIEDĀVĀ JUMS

visplašāko izvēlē nekustamus īpašumus Toronto un tuvākā apkārtnē, bet vislielāko izvēlē pilsētas rietumu daļā, kur jau vairāk kā 50 latviešiem ir savi īpašumi.

IEMAKSAS SĀKOT JAU AR $1.500

Pašreizējie speciālpiedāvājumi ar ZEMĀM iemaksām:

6 ISTABU māja ar 2 virtuvēm, cietkoka grīdām, ļoti labā stāvoklī, Lansdowne — Bloor rajonā. Cena $10.000

6 ISTABU atsevišķa kieģeļu māja ar 2 virtuvēm, cietkoka grīdām, dubultgarāža. Ļoti labas ires māja. Harboard — Crawford rajonā. Cena $12.000

7 ISTABU kieģeļu māja, ar 2 virtuvēm, cietkoka grīdām; eļļas apkure, garāža. Labā stāvoklī. Ossington — Bloor rajonā. Cena $12.000,

un daudz citu uz izdevīgiem noteikumiem iegūstamu māju

PĀRSTĀVIS

Alfreds Meijers

tel. darbā LA 5804 un LA 4817, mājā MU 3031

SPORTS

SĀKUMS VEIKSMĪGS

Detroitas DV Sporta kopas volejbola komanda pirmajās divās iepriekšējās reizēs, mērojoties draudzības spēlēs ar svešām komandām, tās pieveica itin viegli. Pag. otrdienas vakarā Poļskij Dom zālē notika trešā draudzības spēle ar poļu komandu Filareci, kas pag. sezonā stātā bijusi viena no stiprākām volejbolā. Sīvā cīņā DV guva uzvaru 2:1 (17:15; 3:15; 15:10). Pretinieks, pirmā setā iepazinies ar mūsējo spēli, mainīja taktiku, pārgrupējot savus spēlētājus guva labu rezultātu — 15:3. DV varēja pārgrupēties tikai trešajā setā un panākt galīgo uzvaru.

Pēc spēles Filareci komandas kapteinis draudzīgā sarunā atzina mūsu spēlētāju prasmi un ieteica nākošajā sezonā pieteikties Miciganas meistarsacīkstēs.

Sporta kopas vadītājs G. Kalejs saka, ka līdz tam vēl daudz darba: jātrenējas, jāizkopj spēles veids un jāpaskatās, kā spēlē citu tuvāko latviešu koloniju volejkomandas.

DV komandā spēlēja: G. Kalējs, A. Semaško, O. Svinte, A. Ezergailis, E. Kempe un J. Svičs.

Ls.

PASAULES SPORTA NOTIKUMI

Valstu sacīkstēs futbolā Amsterdamā Holande un Zviedrija spēlējušas neizšķirti 0:0; Bukarestā Rumānija pieveikusi Čehoslovakiju 3:1; Florencē ilgi un ar interesi gaidītā Anglijas—Italijas valstu sacīkste beigusies 1:1; Diseldorfā Vācijas amatieri pieveikuši Lielbritanijas amatieru ilasi 2:1, kamēr Nirnbergā vācu amatieri pārspējuši angļu amatierus ar 2:0. Vidusjūras zemju kausa izcīņā Istanbulā Turcija zaudējusi Grieķijai.

Svarīgu starpt. spēļu rezultāti: Dānu valstsvienība zaudējusi angļu klubam Aston Villa 1:2; Ciriches Grasshoppers zaudējis angļu klubam Arsenals 2:5; Vīnē Austrija pieveikusi angļu Liverpool ar 2:0; Dienvidslavijas valstsvienība — Vienna Wien 5:1; Maskavā Maskavas izlase Polijas valstsvienību spējusi pieveikt tikai ar 2:1.

*

Itaļu futbola klubs Juventus Turin saņēmis ielūgumu viesu spēlēm Padomju Savienībā.

*

Angļi ir lepni uz saviem futbolistiem, un tos prot arī cienīt. Tā Newcastle United vienību, pēc uzvaras angļu kausa izcīņā, sagaidīja un jūsmīgi sumināja 250 300 tūkst. iedzīvotāju.

*

Ungārija, gatavojoties Helsinku olimpiskajam turnīram, pārtraukusi futbola meistarības spēles.

*

Dāņu peldētāja Rangnhilda Hvegere, kam pieder daudzi pasaules rekordi un kas savā labākā gatavībā bija no 1938. līdz 1942. g., 100 m krauļa peldējumā pārspējusi savu tautieti — 1948. g. olimpisko spēļu zelta medaļas ieguvēju Gretu Andersoni, nodrošinot sev ceļu uz Helsinkiem.

*

Angļu maratonskrējējs Džims Pēters, gatavojoties olimpiskajam maratonskrējienam, lai gan strādā smagu darbu, katru nedēļu treniņos veic 160 km.

Amerk. Džims Fuchs, kas ar 17,95 m ir pasaules rekordists lodes grūšanā, Helsinkos cer pārspēt 18 m līniju. Viņš ir vīrs, kas lodi pāri 17m grūdis jau 135 reizes.

*

Zviedrijas un Ungārijas valstu sacīkstē peldēšanā 100 m brīvā stilā zviedrs Larsons veicis 57,6 sek.; zviedrs Rasks 200 m uz krūtīm peldējis 2:41,5 min., kamēr 400 m brīvā stilā pārākais bijis ungārs Csordas ar 4:48. Sievietēm sacensības 400 m peldēšanā brīvā stilā klasi pārāka par savām pretiniecēm bijusi ungāru ceriba Helsinkos — Eva Novaka ar 5:13,2 min.

*

1936. g. olimpisko sacensību uzvarētājs vesera mešanā vācietis Kārlis Heins arī šogad, pēc 16 gadiem, vēlas būt olimpisko dalībnieku vidū. Viņa izredzes pēc nupat sasniegtiem 54,11 m ievērojami uzlabojušās.

*

Devisa kausa izcīņā tenisā Argentīna pārspējusi Šveici ar 3:0; Francija Holandi ar 4:1; Zviedrija Ēģipti 5:0; Anglija Dienvidslaviju 2:1, Vācija Braziliju 3:2, bet Dānija Monako ar 5:0.

*

Dienvidamerikas meistarsacīkstēs sasniegti šādi labākie rezultāti: 100 m Salazars (Peru) 10,7 sek., 400 m Elers (Čīle) 48,7 sek., 1500 m Riveros (Argent.) 3:58.5; 5000 m Inostraza (Čīle) 14:59,8; lode: Soerlie 14,44; šķēps: Hebers 63,10 (abi argent.); tāllēkšana: Fakanha (Brazil.) 7.39 m; kārtslēkšana Don Coopers (ASV) 4.61 m.

Sacensībās nav varējuši piedalīties mūsu Stendzenieks un igaunu lodes grūdējs Mālsteins, kas dzīvo Čīlē, bet vēl nav tās pavalstnieki.

*

Atēnās dienvidslavs Gubians, kas 1948. g. olimpiskās spēlēs Londonā izcīnīja sudraba medaļu, metis veseri 56,90 m

*

Krievu sporta prese parasti noklusē ārzemju lielos sporta panākumus, lai gan ir algotni, kam par tiem uzdots speciāli interesēties. Sevišķi liela interese krievu sporta prese nupat sākusi sniegt arī plašāku informāciju.

*

Berlīnē vācu vidusdistanču skrējējs Ginters Dorovs 800 m veicis 1:49,6 min, kas ir vācu pēckara labākais rezultāts. Vācijas rekords 1:46,6 vēl joprojām pieder karā pazudušajam Rudolfam Harbigam. Kādās sacīkstēs vidusdistanču skrējējs Ulzheimers 400 m veicis 48,4 sek.; Stutgartē Gude 2000 m skrējienā ar 5:20 sasniedzis jaunu vācu rekordu. Labus panākumus atzīmējuši arī vācu tāllēcēji — Oberhausenā Fallaks veicis 7.39, bet sievietēm Sandere—Domagalla 5.82 m.

*

Angļu vidējā svara bokseris Turpins, kas 1951. g. uzvarot Robinsonu, uz laiku bija arī pasaules čempions, nupat kluvis par imperijas meistaru arī pussmagā svarā, uzvarot Cockelu 11. gājienā ar techn. k. o. Turpins izcīnījis trešai cīnai Robinsonu, kas 23. jūn. Nujorkā mēģinās pieveikt Maksimu un klūt arī par pussmagā svara čempionu.

*

Sološanas sports Kanadā nav populārs. To visvairāk piekopj Nufaundlendā, kur arī notika olimpisko kandidātu pārbaudes sacīkstes 10.000 m sološanā. Uzvarēja 40 g. v. Haywards 48:53,6 min.

*

Brazilija ar neuzticību skatījās uz savu olimpisko futbola vienību, kas komplektējās no jaunatnes spēlētājiem, un šaubījās par tās panākumiem Helsinkos. Šī amatieru vienība pirmajā spēju pārbaudē pieveikusi slaveno profesionālo klubu Vasko da Gama ar 5:1, līdz ar to nodrošinot sev ceļu uz Somiju.

„NEPILNGADĪBA"

Francesko Belloni no Turīnas pirms 10 gadiem tiesa nosodīja uz 7 gadiem cietumā un izsludināja par nepilngadīgu līdz mūža galam. Lēmums pieņemts Musolini varas laikā un tika piespriests par Musolini apvainošanu.

No cietuma Bellini izkluva, fašistiskai iekārtai sabrūkot, bet viņa „nepilngadība" netika atcelta un ir spēkā vēl šodien, kā to nupat paskaidrojusi Turīnas pārvalde. Bellini gribējis reģistrēt savu laulību, bet pārvalde šo lūgumu noraidījusi Bellini „nepilngadības" dēļ. Bellini tagad iesniedzis lūgumu atcelt fašistu varas laikā tiesas spriedumu.

Ko bāliņi kausimies
Pašā Jāņu vakarā,

Jūs mums dosiet speķa rausi,
Mēs Jums saldu alutiņu.

ZEM BĒRZU SMARŽĪGAJIEM ZARIEM, PIE LATVISKĀ MIESTIŅA KAUSIEM, JĀŅU SIERA RITUĻIEM UN SPEĶA PĪRĀGIEM

STEIGSIMIES IELĪGOT **JĀŅU NAKTI**

krāšņi dekorētajās plašajās COLUMBUS Hall telpās,

582 SHERBOURNE IELĀ (pie Bloor) LĪKSMOJOTIES

LĪDZ PLKST. 2.00 NAKTĪ

KOPĀ AR DAUGAVAS VANAGU UN SPORTISTU SAIMI

SPĒLĒS LABĀKAIS POĻU ORĶESTRIS PILNĀ SASTĀVĀ

PUIŠU, MEITU UN SABIEDRISKĀS DZĪVES TIKUMU APLĪGOŠANA

GALDIŅUS LŪDZ REZERVĒT PA TĀLR. LA 4028

Līgotājus no plašās apkārtnes sagaidīs RĪCĪBAS KOMITEJA

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.:

kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co.

567 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

RAKSTU KRĀJUMS PAR

LATVIEŠIEM KANADĀ

Ikviens tautietis rakstu krājumu LATVIEŠI KANADĀ var iegādāties ar Kanadas latviešu organizāciju vai draudžu starpniecību vai arī, pasūtinot tieši apgādam:

Grāmatas cena, ieskaitot piesūtīšanas izdevumus, ir $2.50

V. ZIEDIŅA APGĀDĀ

218 Greenwood Ave, Toronto, Ont., Canada.

Vai vēlaties pirkt vai pārdot kādu namu?

Ļaujiet palīdzēt Jums! Mūsu rīcībā pārdošanai ir simtiem namu šajā pilsētā, daudzi uz atvieglotiem iemaksas noteikumiem

ANTONS J. PASTARS

261 Concord Ave. Tālr. LA 3771

PĀRSTĀV

ARTHUR H. KIVINEN

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

725 Dovercourt Rd. Real Estate Office. Tel. KE 5821 and 38 Lawrence Ave W, Toronto, tel. MO 5464 (261)

JAMES MOTOR SALES

HAMILTON — ONT.

KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS

51 CHEV. Sedan	$1.975	51 CHEV. Coach	$1.950
50 MORRIS Convertible	$ 895	47 CHEV Coach	$1.150
47 PLYMOUTH Sedar.	$1.095	2 FORD Coupe	$ 695

46 GMC 1/2 to piegādes auto

LIELA IZVĒLE

Iespējama auto apmaiņa, kā arī uz nomaksu

JAMES MOTOR SALES

311 JAMES STREET - NORTH - HAMILTON

Tel. Homiltonā, 2-7949 (66)

Lai līgo zaļās zāļu lejas,
Lai kalnos Jāņugunis kvēl,
Lai ozolkausos alus lejas,
Mēs līgot, līgot gribam vēl.
Šī nakts ir dziļam svētku priekam,
Šai naktī runā tautas sirds.

(Pāvils Rozītis)

LĪGO SVĒTKI NUJORKĀ

notiks sestdien, 21. maijā plkst. 15.00 skaistajā Ričmondā (Staten Island) Grant City Parkā īpašnieka Privracky dārza namā, 247 Midland Road.

Ar dziesmām un tautiskām dejām piedalīsies Nujorkas koris un tautu deju kopa. Latviešu mūziku orķestris LADO spēlēs tautisko un deju mūziku. Puišu un meitu aplīgošanās, Jāņu miestiņš un siers, tautiskie ēdieni, Jāņu vainagi un puķu galds

Viesus sagaidīs Jāņu tēvs un Jāņu māte. Ieejas maksa tikai $1.00. Sarīkojums noslēgsies pl. 1 naktī

Ērta satiksme ar prāmjiem no Bruklinas un Menhetenas (South Ferry uz Staten Island'as kuģu pieturas vietu, tālāk ar 103 līnijas autobusu (Tatenville — Great Kills) līdz Midland Road pieturai. (61)

Ielūdz: Nujorkas Latviešu B-ba; DV Apvienība Nujorkā

Namamātes, sarīkojumu un viesību mielastu rīkotājas, iepērcieties

ARTURA ANŠMITA

PĀRTIKAS PREČU VEIKALĀ

274 PARLIAMENT St., TORONTO, TEL. WA 2361

Piedāvā bagātīgā izvēlē eiropejiskai garšai piemērotas PĀRTIKAS PRECES, kā:

miežu putraimus, kartupeļu stērķeli, safrānu, kardemonu, vaniļas standziņas, ķimenes, magoņu sēklas, cigoriņu kafiju, riekstus, žāvētus augļus, chalvu, graudu un pūdera cukuru, svaigo raugu, kaviāru, svaigi žāvētus zušus, ķilavas, šprotes, vēžu lipas, sālītas siļķes muciņās un vaļējas, nesālīto sviestu, taukus un sviestu bundžās, skābu krējumu, ārzemju sieru, mednieku un Tīringas desas, dūmu desas, latviešu un igauņu maiznieku maizes, udenskliņģerus, kūkas un daudz dažādas citas pārtikas preces

PIEKTDIENAS VAKAROS PIEGĀDĀ MĀJĀS (34)

S. VASARĀJA

transporta uzņēmums

»BALTIC CARTAGE«

and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

KĀRĻA LAZDIŅA

tirdzniecības zinātņu bakalaura

DARBA SAGĀDES,

IECEĻOŠANAS UN TULKOJUMU BIROJS

Room 12, 1501 St. Catherine St. W

Montreal Q. P.

Tel.: Wilbank 6805 (42)

RAKSTĀMMAŠĪNAS

AR $10.00 IEMAKSU

un atlikušās summas nomaksu 12 mēnešos piedāvā

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, Ont.

Tel. RA 7149 (998)

DIVAS PĀTSTĀVĪGAS

tautietes precību nolūkā vēlas sarakstīties ar nopietna rakstura kungiem ne jaunākiem par 45 gadiem. Ofertes adresēt šās avīzes kantorī Zemgalietei un Vidzemniecei. (70)

MEKLĒJU sievieti, kas varētu uzņemties vecmāmiņas pienākumus pie viena bērna pret labu atalgojumu. Tel. Toronto RA 3630. Prasīt pēc Laksts. (64)

MEKLĒ kungu, kā līdziedzīvotāju, virtuves lietošana. Zvanīt, Toronto, MI 7088. (68)

GIMENEI ar bērniem izdodamas 3 istabas, pa daļai mēbelētas un virtuve, tel. Toronto EM3-5589. (63)

TRĪS ISTABU dzīvoklis izdodams ģimenei, arī ar bērniem Dundas un St. Clarens apkārtnē. Tel. Toronto, KE 2227. Zvanīt no 6—10 vakarā. (65)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba ar siltu un aukstu ūdeni, ar vai bez garāžas. Tel. GL 1601, Toronto. (72)

IZDODAMA mēbelēta vai nemēbelēta istaba un virtuve ar atsevišķu ieeju 525 Eglington Ave. East, Toronto. (79)

SKAISTA, mēbelēta istaba izdodama jaunam precētam pārim vai vienam kungam. Virtuve lietošanā. Tel. Toronto, RA 1457. (62)

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām (995)

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

BAZNICAS ZIŅAS

Detroitā (Mich.). Kristus ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojums apust. Pētera un Pāvila d. 29. jūnijā, pl. 2 p.p. Christ Evangelical Lutheran Church W. Philadelphia un Third ielu krustojumā (uz vakariem no Fisher building).

Prāvests Alb. Birnbaums introdukcijas dievkalpojums, ko vadīs prāvests J. Ozols no Grand Rapidiem, māc. R. A. Millers no Detroitas un māc. J. Kugrēns no Klivlendas. Satiksme: Woodward ielas tramvajs vai Hamilton ielas autobusi.

Draudzes un māc. adrese: 1808 Elsmere, Detroit 9, Mich. V. I. 1-8774.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ (LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS)

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So. t. 70136). Otavā, 22. jūn., pl. 2,30 p.p. (sv. Pētera b.) ar sūtņa K. Zariņa, ģenerālkonsula, Braisona un konsula V. Tomsona piedalīšanos. Pēc dievkalp. programma ar sūtņa runu.

Prāv. A. Misulis (367 Maryland Str. Winnipeg, Man.). **Dauphinā**, dievkalpojums 22. jūnijā. Laulāti: Evalds Bandenieks ar Skaidriti Drikītis. Kristīti: Indra Marta Klaviņa, Ojara un Zigridas m. Iesvētes mācības sākums 30. jūnijā, pl. 7 vakarā Sv. Pētera b-cas apakštelpās. Iesvētīšana 13. jūlijā.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Street, London, Ont.). **Londonā** 29. jūnijā, plkst. 4 p.p. Trīsvienības bazn. dievk. Lūdz pieteikties iesvētes mācībai.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410) Hamiltonā, 22. jūnijā, plkst. 2 p.p. bērnu dievkalp. Trīsvienības b. (18 Victoria Ave. So.) Jaunatnes sanāksme 26. jūnijā, plkst. 6,30 vakarā mācītāja mājā. Kristīti: Dagmāra Daila Pizics, Jāņa un Dzidras m. Iesvētīti: Jānis Indulis Bērziņš, Daila Bērziņš.

Māc. A. Briedis (17—8th Str. Noranda Que.). Virdžinijtaunā 22. jūn., pl. 2 p.p. Anglikāņu b.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

TORONTO BAPTISTU dievkalpojums svētdien, 22. jūn. pl. 17, Walmer Road Bapt. bazn. telpās. Piektdienās pl. 20 Bībeles un lūgšanu sapulce. **Māc. R. Ekšteins.**

Dr. H. FENIGSTEIN

(*studijas beidzis Eiropā*)

praktizējošais ārsts

372 A QUEEN ST., WEST, TORONTO (room 2)

(Spadina Av. tuvumā)

4.30 -7.00 p.p. vai norunātā laikā. RA 9277

Runā franciski, vāciski, poliski un krieviski. (1019)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. **Daugavas Vanagu pārstāvības ASV un vizas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanādā.**

2. **ASV:**

A. Lācis, DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., Yellowstone 2-7843.

A. Augstums, 1636 N. Str., Lincoln, Nebr.

A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.

M. Blukis, c/o Mr. Knopfli, 924 Boehike St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

O. Dīķis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.

E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Bellemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.

P. Gubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūkītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Morcelle St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runkis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.

J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.

G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 5, Wiskonsin.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton 7151 Euclid Rd. Cincinnati 27, Ohio.

Rev. J. Turks 1251. W. Lowell St Kalamazoo, Mich.

Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. **KANADĀ:**

P. Avotiņš, 854 Bathurst Str., Toronto. Tel.: KE 3884.

I Beitaka P. O. Box 1000 Stn. C. Toronto 3, Ont.

A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.

A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tēl. 3-8606 W.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīca, 123 Huron St., Toronto, Ont.

E. Jurševskis, 608 York St., Hamilton, Ont.

R. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaļniņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2088

M. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4598.

Marta Kuncāns, 67, Beulah Ave, Hamilton, Ont.

Arturs Kivlis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3886

E. Skuja, 20 Williams St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 5th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziedinš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Lac Rd. Apt. 3. Montreal.

3. **Vācijā**

Andreja Ozoliņa, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kaserne.

Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. **Anglijā**

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 12 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-

5. **Francijā:**

Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 600 franki 3 mēn. 1000 franki

6. **Dānijā:**

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. **Zviedrijā:**

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.

Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. **Austrālijā:**

DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Liepkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.

Mr. E. Liepiņš, 6- Booree ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Riga", 74 Judd St., Morldale, Sydney.

9. **Venecuelā:**

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimsteis 15,40 bol

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKA"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....

līdz..... uz..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, ček u vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot: DV PĀRSTĀVĪBAI TORONTO

4

NOTIKUMU DEGPUNKTA

D

Elegants lim
vam ielu kru
hagenas pašā s
palaistu garā
Kautrīgi kāds
šinas loga. Ta
lūdz parādīt.
jāiet, lai sasn
jūs turp aizv
balsi atbild b
lajam viram i
apkārt un bra
resi.

„Kam es
draudzīgu pa
ties?" — jau

„Dzīvojiet
Fridrichs".

Dāņu prese
uzzināja no
kas, karali
nabadzīgajā
Tas viss tik
nekāda sen
lietas par ka
vairākkārt c
dzētas.

„Ja jūs g
monarchu, t
nepareiza ad
kādu amerik
dāņu karali
notēlot kā
valdnieku. „
privāts vīrs
vēstuļu papi
šām rūpēm
tikai ar mi
Viņš ir bijis
tovētu pūķi
smagatlēts,
dzer alu la
plosās ar s
tām kā liel
diplomāts
vīra spēju
spektē. Vir
lielākā dal
kāks kā
Viņš ir par
kāds tips."

Garais, p
ļauj apmel
šā zemu lo
pretim un
rokas spied
nogrimt ar
jestātei", i
ram nav
na un, va
pār. Vai
monarchs
svarīga pe
me tautā
viņa varu
cējuši līdz
50 gadu
chu un v
sievu kar
rijas kara
„skaistāko
Savā dzīv
dekorējum
to prasa
lis, bet cit
mālu" dzī
stāklos vi
vas trīs
vienkāršai
kad tās
un apkār
„suņu me
meklētāju
neienāk
šam kara
pamācīt
„princesē
pretēji. E
atrodas
dām, sal
pavisam

„Dabis
„jāmazgā
pārmāca
diofonā,
mene ne
darbojas
nāšanas
sītāji da
princeses
stāstīja
uz teātr
sies drā

„I
ka sud
„J
— sau
U
jās jau
„J
vepris
se jun
izmuld
visapki
K
kabatā
„J

ANTIAMERIKĀNISMS EIROPĀ

Pēdējā laikā Eiropā un jo sevišķi Anglijā valda diezgan nepopulāri kļuvuši amerikāņi, un viss amerikāniskais. Ka šāda agitācija notiek komūnistu aprindās un komūnistu presē būtu vēl saprotams, bet šī nostāja pret amerikāņiem pārņēmusi diezgan plašas aprindas, kurās politiskai pārliecībai galvenā loma.

ASV pagājušos 6 gados vārda tiešā nozīmē ziedojusi Eiropai ap 50 milj. dolaru un ļoti lielu saimniecisku un politisku atbalstu. Tieši šim pēdējam — politiskajam atbalstam bijusi jo ievērojama nozīme Eiropas tautu stabilitātē, jo bez ASV politiskās un militārās palīdzības Eiropas karte nebūtu tāda, kāda tā ir šodien. Ja nebūtu amerikāņu karaspēka Eiropā un ASV nebrīdinātu Pad. Savienību, ka, pēdējai uzbrūkot kādai no Eiropas valstīm, ASV sniegs šai valstij militāru palīdzību, tad Pad. Savienība jau sen būtu pie Atlantijas okeana un arī angļiem nebūtu jāstrīdas, vai ar komūnistiem iespējams sadarboties vai ne.

Kamdēļ radusies šāda nostāja pret amerikāņiem Eiropā?

Daudzi Eiropas politiķi un sabiedriski darbinieki un ļoti plašas angļu tautas masas savu simpatiju trūkumu izskaidro ar vairākiem iemesliem.

Vispirms, tie vaino amerikāņu karavīru uzvešanos. Daudzās angļu pilsētās ir novietotas amerikāņu lidotāju vienības, un šie lidotāji nāk ciešā kontaktā ar turienes iedzīvotājiem, visvairāk ar jaunavām. Šie iedzīvotāji ir ļoti neapmierināti ar amerikāņu karavīru izlaidību, nedisciplinētību, zemo morāli. Tiem trūkstot arī labas uzvešanās, kaut arī pie angļu jaunavām tiem lieli panākumi. Angļi dēvē sievietes, kas saietas ar amerikāņu karaviriem par „kolaboristēm" un savas tautas nodevējām!

Šīs antisimpatijas angļu tautā nonākušas jau tik tālu, ka viens, otrs angļis sāk ticēt komūnistu pasacīņai, ka amerikāņu karaspēks Korejā lieto bacilu karu, kas, protams, ir tikai salti komūnistu meli. Protams, amerikāņiem šo angļu šaubas grūti apgāzt, jo komūnistu karaspēka vadība Starptautiskā Krusta pārstāvjus Mandžūrijā neielaiž. Un tik ilgi, kamēr to nevar noskaidrot uz vietas, viens otrs vientiesis ticēs šai komūnistu propagandai.

Tālak angļi pārmet amerikāņiem gūstekņu nemierus Kodži salā, apvainojot amerikāņus sliktā organizācijā, kas devusi gūstekņiem iemeslu rikot mitiņus un sacelšanos. Tie apvaino arī par gūstekņu slikto uzturu. Šis pārmetums ir tiešām diezgan pelnīts, jo amerikāņu vadība nav piešķīrusi pietiekamu vērību gūstekņu pārraudzībai un viņu apsardzībai. Nometnes ir bijušas par daudz lielas. Bet šie kritiķi nemin vienu — ir grūti savaldīt tik lielu gūstekņu masu (ap 17 tūkst.) komūnistu propagandas deguna priekšā, bet ja šādi nemieri notiktu Pad. Savienības un ķīniešu komūnistu gūstekņu nometnēs, tad viņu izrēķināšanās ar gūstekņiem būtu daudz smagāka un par to neviens vārda galiņš presē neparādītos.

Amerikāņiem pārmet tirgošanās aizliegumu ar Pad. Savienību. Ķīnu un citām komūnistu valstīm. Ir taisnība, angļu eksports nedaudz cieš no šī aizlieguma, taču šis eksports ir palīdzējis tikai komūnistu aktīvās darbības pastiprināšanai pret Eiropas valstīm.

Angļi un franči sūdzas par amerikāņu spiedienu pacelt šo valstu bruņošanos. Bevāns un tā draugi jau sen pārliecinājuši daudzus angļu pilsoņus, ka bruņošanās nav absolūta nepieciešamība. Esot vajadzīgs panākt vienošanos ar Pad. Savienību, ko daudzi sociālisti ieskata par šī gadsimteņa „civilizācijas sapni". Ir aizkartas arī angļu tradicijas — amerikāņu politika piespiedusi Angliju pakļaut savu jūras floti Atlantijā un vēlas to pašu sasniegt arī Vidusjūrā. Arī uz šo argumentu ir viegli atbildēt ar amerikāņu viedokli — ASV dod visvairāk līdzekļu Eiropas aizsardzībā, un to jūras flote ir daudz lielāka par jebkādas citas valsts floti!

Angļi un kanadieši ir nemierā ar atombumbas rūpniecības pārraudzību. ASV ir tālu priekšā atombumbas ražošanā un tās lietošanā; taču tā neizdod ne angļiem, ne kanadiešiem vai kādai citai Eiropas valstij savus pētījumus. Amerikāņi atbild, ka angļi ar saviem atomu spiegiem kļuvuši pie amerikāņu zinātniekiem stipri nepopulāri un šai sakarā arī nekādi svarīgi sasniegumi atomrūpniecībā netiek uz ārieni izziņoti.

Nervozitāti Eiropas tautu noskaņojumā pret ASV izraisījusi arī lielā prapaganda ASV nākošā prezidenta kandidāta vēlēšanās. Eiropa ir ļoti norūpējusies, lai ASV ārlietu politikā turpmāk nenovērstos no Eiropas.

Visi šie pārmetumi ASV ir pa lielākai daļai izskaidrojami ar sarežģīto politisko stāvokli pasaulē, jo sevišķi Eiropā, saimnieciskās attīstības grūtībām, komūnistu propagandu un arī zināmu nenovīdību pret ASV. Ir pareizi, ASV politika šur tur nav bijusi tāda, kādai tai vajadzētu būt, ir bijušas kļūdas attiecībās pret citu tautu karaviriem un gūstekņiem, taču visumā varam droši teikt, ka ASV pēdējos 5 gados ir ļoti daudz ko mācījušās sadarbībā ar citām tautām. Un ja ir cilvēki, kas ASV lielās finansiālās un militārās saistības Eiropā izskaidro ar apgalvojumu: „jā, to jau visu ASV dara savā labā", tad varam tikai vēlēties, lai šī darbība vēl vairāk pastiprinātos un vēl vairāk miljonu dolaru ieplūstu Eiropā. ASV būtu ļoti laimīgas, ja tās varētu iztikt bez šiem pārmetumiem, un Eiropu atstāt tās tautu izlemšanai. Bet vai tā nebūtu Eiropas bojā eja komūnisma orbitā?

M.

NAV IZSĪCIS AVOTS, KAS VELDZĒ MŪSU GARU

Nepametīsim ticību Vi suverenajam un dzimtenei

Sūtnis K. Zariņš uzrunā tautiešus Latviešu dienu sarīkojumā Toronto, aicinādams raudzīties drošu uz priekšu nākotnē un domāt par to dienu, kad pienāks atgriešanās stunda. — Lai uzvarētu taisnība, mums jābūt vienotiem, — uzsvēra sūtnis, aicinādams tautiešus iet pa saprašanās ceļu.

(Pārnesums no 1. lapp.)

Kanadā dzīvojošie latvieši, vai tie ir LNAK biedru naudu nomaksājuši vai ne.

P. Balodis ierosina arī LNAK dalības maksu nesaukt par biedru naudu, kā tas ir pārējās biedrībās, bet par tautas kopības nodevu. Piedaloties vēlēšanās, būtu jāšķiro tautieši, kas jau ir organizācijās, un neorganizētie.

Ierodoties sūtnim K. Zariņam, iesāktās debates uz īsu brīdi pārtrauc un sūtnis izsaka savas domas, par Eiropas vienību, uzsvērdams, ka pašreiz galvenais jautājums Jums ir Rietumeiropas saliedēšana. Viņš pieskaras arī Globālās Latviešu organizācijas jautājumam, kas pēc ALAs pr-ža prof. P. Lejiņa domām, var būt globāla tikai tad, ja tajā ietelp visas latviešu organizācijas visos pasaules centros.

Pirms turpinot iesāktās debates, ievēl mandātu komisiju, kurā ieiet J. Preisbergs, F. Freibergs un I. Andrejsons.

I. Andrejsons nāk ar priekšlikumu, pēs kuŗa 6. pants skanētu: „Par LNAK dalībniekiem tās valde atzīst Kanadā dzīvojošos latviešus un viņu organizācijas, kas darbojas uz statūtu pamata un sekmē Apvienības mērķu sasniegšanu," svītrot 17. pantu, kas paredz, ka organizācijām ar biedru skaitu ne mazāku par 50. tiesības sūtīt vienu delegātu Apvienības padomē ar visām padomes locekļa tiesībām."

Pēc garākām debatēm, nobalsojot ar 2/3 vairākumu, priekšlikumu pieņem. Attiecībā uz piedalīšanos vēlēšanās, nolēma, ka vēlēt varēs tie tautieši, kas būs nomaksājuši biedru naudu.

LNAK Padomes sēdes laikā izdevējs V. Ziedinš un red. A. Kundrāts pasniedza sūtnim rakstu krājumu Latvieši Kanadā, ko sūtnis saņēma patiesā priekā un dziļā aizkustinājumā.

Skaists un dziļi sirsnīgs bija brīdis, kad ziediem un zaļumiem greznotajās Meseja Halles telpās, aplausu sumināts, ienāca sūtnis K. Zariņš, kuŗu sagaidīja sabiedriskie darbinieki mākslinieki un tautieši. Klātesošie piecēlušies sveica Latvijas valsts karogu, ko ienesa mūsu jaunā audze— skauti un gaidas, sastingstot goda sardzē zem Latvijas krāsām. Krēšņajam un skanīgajam korim nodziedot Anglijas himnu, runātāju tribīnē kāpj LNAK Padomes priekšsēdis, prof. F. Gulbis, teikdams sanāksmes atklāšanas runu, uzsverot, ka trimda katram latvietim uzliek lielu un nopietnu pienākumu — atsēgt Rietumu pasaulei patieso ainu, parādot tiem iseenību, kas notiek aiz dzelzs priekškara, un, par visām lietām, pierādīt ka nepietiek ar to, ja nosarga robežu, ko radījis dzelzs aizkars, bet ka jāpāriet aktīvā ciņā pret pasaules baigāko ienaidnieku, nebaidoties zāles, tabletes un kompreses aizstāt ar izšķirīgo operāciju, kas vienīgā var glābt pasauli.

Ģenerālkonsuls R. Braisons, uzrunādams sanāksmes dalībniekus, sirsnīgiem vārdiem sveica K. Zariņu kā savu draugu, lielu valstsvīru un gaišu personību. Ģenerālkonsuls pastāstīja, ka jau vairākus gadus aicinājis sūtni K. Zariņu apciemot latviešus Kanadā, kas nu beidzot piepildījies.

Pēc konsula apsveikuma estrādē kāpj pats augstais viesis, mīļi gaidītais sūtnis un ārkārtējo pilnvaru nesējs, uzrunādams tautiešu pulku, kas bija sanācis šais dienās, lai pierādītu sūtnim savu cieņu un uzticību, smeļoties spēkus tālākajam trimdas ceļam.

— Esmu priecīgs būt ar jums kopā Toronto, kas indiāņu valodā nozīmē „laimīgā vieta", — teica sūtnis, — jo, redzot jūs šeit tik lielā skaitā, man atmiņā nāk atkal svētki mūsu dzimtenē, dziesmu dienas Londonā un visas citas mūsu pulcēšanās dienas, kas apliecina, ka latvju gars nav vēl miris, bet iznesīs tautu cauri visām mokām. — Piemīnot to smago sēru dienu, kuŗas atcere katru gadu no jauna ievelk sāpes sejās, sūtnis aicināja latviešus nedzīvot tikai sērām un atmiņām, bet arī nākotnei, domājot par pienākumiem un sūtību, ko mums uzliek atgriešanās stunda un ateļš uz mājām. Lai vieglāk pārvarētu visas grūtības un ciešanas, sūtnis aicina katru smelties spēkus lūgšanā un mūsu lielo dzejnieku darbos, kas viņam bieži palīdzējuši atrast pareizo ceļu, spēkus un ticību.

Lai pierādītu, cik ļoti mainījusies Rietumu pasaules doma, sūtnis uzsvēra Maršala plāna un Rietumvalstu spēku apvienošanās ārkārtīgi svarīgo nozīmi, kas ir garantija tam, ka mēs vairs neesam vieni savā ciņā, bet ka lēni un neatlaidīgi veidojas mums stiprs sabiedrotais, kas reiz piepildīs mūsu ilgas. — Taisnība vienmēr uzvar, — teica sūtnis, —bet, lai veicinātu šo uzvaru mums jābūt vienotiem un jāiet pa vienības ceļu, lai uzvarētu pēdējo, visbriesmīgāko pūķi, kas arī visās tautas teikās nāk pēdējais. Bet šo pūķi uzvarēs Lāčplēša zobens, ja vien mēs būsim vienprātībā, bet citādi mēs varam pazaudēt dzimteni un tautu. Un mēs zinām arī, vērīgi sekojot skopajām ziņām, kas izspraucas cauri dzelzs aizkaram, ka Kremļa valdniekam aizvien grūtāk nākas noturēt savu varu uz durkļu galiem, un ka arī 90 proc. pašu Kremļa pavalstnieku netic komūnisma mācībai, bet gaida brīdi, kad varēs nokratīt verdzības važas. Šai ticībā un vienprātībā, domājot par atgriešanās dienas lielajiem pienākumiem, sagaidīsim mūsu saullēktu, kas nemaldīgi pienāks reiz visām tautām aiz dzelzs aizkara un arī mums, — savu runu nobeidza sūtnis K. Zariņš, uzaicinot visus vienoties tautas lūgšanā.

Tālāk LNAK valdes pr-dis I. Žīgurs īsos vārdos pateicās sūtnim un visiem sanāksmes dalībniekiem par piedalīšanos šais latviešu dienās, kuŗām jātop par tradiciju Kanadas latviešu dzīvē.

Sekojošā koncerta daļā sanāksmes dalībnieki noklausījās Hamiltonas Latviešu biedrības kori J. Ciruļa vadībā, kas respektējami atskaņoja vairākas dziesmas, izpelnoties sirsnīgus aplausus un lūgumu pēc piedevām. Viru dubultkvartets Kalvis brāši nodziedāja J. Vītola un Norvila dziesmas, atestēdams sevi par nopietnu mūzikālu vienību. Dziļi no sirds nākošie aplausi sumināja Hertas Lūses uznākšanu uz koncerta estrādes, un patiesā aizkustinājumā plašā auditorija noklausījās mūsu cienījamās mākslinieces smalkjūtīgos priekšnesumos. Tīru prieku un pacilātību, kā acij, tā ausij, sagādāja Erikas Freimanes Dainas koris, kuŗa uzstāšasās šai sarīkojumā pieskaitāma kora spožākajiem veikumiem. Vienādi pārliecināja kā klusinātais Melngaiļa Svešajā zemē, tā varenais J. Vītola Beverīnas dziedonis.

Koncerta daļai noslēdzoties, latviešu saime ar sūtni un ģenerālkonsulu priekšgalā piedalīties ap 2000 cilvēkiem, devās slēgtā gājienā uz Pilsētas Valdes namu, lai noliktu tur vainagu kritušajiem varoņiem. Lielā laužu pulka disciplinētā virzīšanās pa pilsētas ielām pievērsa visu gājēju un braucēju uzmanību, kas apbrīnoja mūsu krāšņos tautas tērpus un noklausījās Kanadas un Latvijas himnu skaņās, kas pacēlās pret saulainajām debesīm. Noliekot pie pieminekļa vainagu, sūtnis K. Zariņš aicināja sapulcējušos tautiešus godināt varoņus ar īsu klusuma brīdi.

Ļaudīm izklīstot, pieminekļa pakājē palika krāšņais vainags, kā pierādījums mūsu pateicībai Kanadai par sniegto patvērumu un aizsardzību.

Eizenhauera miera formula

Ārpolitiskais padomnieks izskaidro ceļu uz mieru un drošību pasaulē

Jāpārliecina komūnistu vadoņi, ka viņi nespēs sagrābt varu pasaulē ar militāru agresiju. — Jāpārliecina Kremļa valdnieki, ka viņi nespēs uzkundzēties visai pasaulei ar savu tradicionālo metodi, kas ar Maskavas līdzdalību izraisa iekšējas revolūcijas brīvās zemēs, pagrābjot tās sev citu pēc citas. — Jāpārliecina Krievijas iedzīvotāji, ka Rietumu zemju ļaudis pasaulē vēlas īstu mieru. — Sav. Valstīm visai iespaidīgā veidā jāparāda visai pasaulei — kā draugiem, tā arī ienaidniekiem — ka valsts forma, kas uz patiesas brīvības pamatiem apvieno šīs zemes ļaudis, ir tāda, kas vislabāk spēj apmierināt brīva cilvēka vajadzības.

Šos četros punktos ietvertos pamatnoteikumus, kas esot jāīstenojot Sav. Valstu ārpolitikas vadībai, lai saglābtu un nodrošinātu mieru visā pasaulē, deklarēja bij. Maršala plāna administrātors un tagadējais Eizenhauera vēlēšanu organizācijas vadītājs Pauls Hofmans, uzrunādams Mičigēnas valsts augstskolas izlaiduma akta dalībniekus pāri par 3000 jauno akadēmiķu un ap 20.000 svētku viesu. Ievērojot to, ka P. Hofmans ir viens no vistuvākajiem E. politiskajiem padomniekiem, kas būtu pirmais kandidāts valsts sekretāra postenim Aikam kļūstot prezidentam, šos noteikumus var uzlūkot par prezidenta kandidāta Eizenhauera formulu mieram pasaulē.

Runā, ko visnotaļ caurstrāvoja neslēpts optimisms, kāds gana arī paša Eizenhauera vārdos, P. Hofmans konstatēja, ka nav nepieciešams jauns pasaules karš, lai nokārtotu pasaules sarežģītākās problēmas. Izkļūšanai no pašreizējās netikamās situācijas un miera saglabāšanai un saglābšanai, viņš minēja jau atzīmētos četrus punktus. Izskaidrojot šādu ārpolitikas programmu, Hofmans atzina, ka pirmais punkts jau esot gandrīz pilnam reālizēts dzīvē. Citkārt uzbrukuma spara pilniem sarkaniem krievu valdniekiem esot ļoti strauji sarukusi viņu pārliecība, ka tie var viegli pārņemt varu pasaulē, ja vien to vēlas. Aizsardzības spēku augšana pašā Amerikā un Eiropas apvienošanās cīņai pret komūnistu agresiju esot tie motīvi, kas saplacinājuši milzīgo „krievu dūšu."

Nākamais solis prasot, ka Amerikai visā pilnībā jāuzņemas brīvās pasaules vadība, kā arī ASV jāizdarot plaši dolaru ieguldījumi sabiedroto zemēs. Lai mazinātu krusttēva Sema zemes iemītnieku sapīkumu, ka atkal un atkal jādod dolari ārzemēm, runātājs piebilda: „Tā nebūtu nekāda labdarības akcija, bet gan tālredzīgs brīvas saimnieciskas sadarbības darījums, kam jānodrošina brīva pasaule, bez kā arī mēs nevaram būt brīvi."

Pēc Hofmaņa vērtējuma Amerika nespēj viena panest visu pašreizējo grūtumu nastu, bet ja brīvās pasaules tautas liks lietā savas iespējas, tad ar lieliem panākumiem varam palīdzēt cits citam, lai beidzot katrs būtu palīdzējis arī sev. Tālāk runātājs brīdināja, ka dolari vien nespēj nest un nodrošināt mieru un drošību pasaulei. Mums jārāda ka brīvās pasaules zemju, tā arī krievu tautai, ne tikai vārdos, bet arī darbos, ka Sav. Valstīm nav citu nodomu kā vienīgi parādīt savu labo gribu pakalpot cilvēcei.

Dolari un propaganda, kaut arī pilnam labdabīga, vien nespēs iegūt brīvās pasaules uzticēšanos amerikāņu godīgajiem nodomiem, kamēr pasaule nebūs pārliecinājusies, ka viņi paši šos ideālus īstenos savā zemē. „Brīvās pasaules ūn krievu acis raugās uz mums, lai redzētu, ko darām mēs paši savās mājās," turpināja, Hofmans. „Ja mēs gribam, lai pasaule mums uzticas un paļaujas mūsu vadībai, tad vispirms mums ir ar saviem darbiem jāparāda šis augstais cilvēku sabiedrības standarts."

Nobeidzot šo Eizenhauera kustības ārpolitikas plāna izklāstu, kas ieteic un prasa dziļākas pārmaiņas arī iekšējā politikā, Pauls Hofmans bija spiests atzīties, ka amerikāņi pašlaik nespēj un nespēs nodemonstrēt pasaulei šos labos nodomus un patieso gribu tos īstenot, iekāms pašu mājās nebūs izskausta sazēlusī politiķu nemoralitāte. Tēs tumšās pēdas apēno nevien valsts vadības, bet gan arī visas tautas labos darbus.

Ir gana pieradījumu, cik jauni notiekas, uzkundzējoties šauram patīgu interešu jundītām politiķu grupām. Tautai vairāk jārunā līdz tās likteņu veidošanā un šajā ziņā laba priekšzīme jārāda vispirms tiem, kam vairāk dots, arī jaunajiem akadēmiķiem.

AIZ DZELZS PRIEKŠKARA

Rīgas radiofons un Ciņa stāsta:

VECĀKI NEREDZ BĒRNUS VISU NEDĒĻU

Talsu raj. kolchoza bērnu dārza Ausma bērni paliek visu nedēļu, jo vecāki dzīvo vēl izkaisītās mājās un vecākiem grūti saņemt un nodot bērnus ik dienas; to dara tikai atpūtas dienās. Jaunākais bērns ir 4 mēnešus vecs. Audzināšanas plānu sastāda 10 dienām uz priekšu. Katru dienu 2 obligātās nodarbības. Sistēmatiska bērnu fiziskā audzināšana. Lai ieaudzinātu bērnos darba mīlestību, viņi apkopj puķu dobes, aplaista sakņaugus un veic sīkākus darbus. Audzinātāji dara visu, lai bērni izaugtu par savas lielās dzimtenes uticīgiem dēliem un meitām, komūnisti kās sabiedribas locekļiem.

Saprotams, ir kaitīgi, ja bērni ārpē mātes darbā un varbūt pat nokļūst vecāku launā ietekmē. Tāpēl partijai ir izdevīgi atraut vecākiem jau gluži mazus zīdainīšus, audzinot tos pēc plāna un grafikas.

AR NESĶĪSTU LIEKULĪBU

Lai aizstāvētu bērnus no kapitālistu patvaļas, 1950. g. 1. jūnijā 3 lielas starpt. organizācijas: Vispasaules demokr. jauniešu federācija, Vispasaules demokr. sieviešu federācija un Starptaut. skolotāju apvienība, griezās pie visiem pasaules iedzīvotājiem, kam dārga bērnu dzīve un laime, ar aicinājumu aizstāvēt bērnus no imperiālistu patvaļas. Sākot ar 1950. g., 1. jūniju atzīmē, kā Starptautisku bērnu aizsardzības dienu. Šai dienā visā pasaulē notiek sapulces un mitiņi,

kapitālisma valstīs, tauta iesūta valdībām pieprasījumus, uzlabot bērnu stāvokli, protestē pret amerikāņu u. c. imperiālistu nodomiem izraisīt jaunu karu.

Droši vien tauta „protestē" pret to, ka „imperiālisti" atļauj bērniem uzaugt ģimenes gādībā, nerauj zīdaiņu mātes kolchozu darbos un nenodibina tādas pašas bērnu siles kā Padomijā...

ATKAL MITIŅŠ UN PROTESTI

LPRS Zin. akadēmijas darbinieki pulcējās mitiņā, lai protestētu pret amerikāņu interventu draus-mīgajām ļaunprātībām Korejā. Prof. Peive: „Amerikāņu agresori savā zvērībā tālu pārsnieguši hitleriskos berdes..." Prof. Kalniņš: „Grūti izteikt vārdos tās šausmas, ko izraisa amerikāņu briesmu darbi, mokot un spīdzinot nelaimīgos korejiešu un ķīniešu kara gūstekņus. Amerikāņi savā zvērībā tālu pārspēj vācu fašistus. Mēs, pad. Latvijas zinātnes darbinieki, kopā ar visu padomju tautu un visu progresīvo cilvēci, izsakām savu sašutumu un naidu pret amerikāņu zvērībām. „Nobeigumā prof. Zutis:

„Mieru mīlošās tautas pratis atrast līdzekļus un piespiest amerikāņu kanibālus ievērot starptautiskos ligumus un tiesības..." Vienprātīgi pieņemtajā rezolūcijā mitiņa dalībnieki izteica kategorisku protestu pret amerikāņu agresoru necilvēcisko, zvērisko apiešanos ar korejiešu un ķīniešu kara gūstekņiem.

Un šis protesta mitiņš notiek tai pašā laikā, kad kara gūstekņi Korejā savukārt ņem gūstā ASV ģenerāļus, uzstāda savas prasības un dancina laipnos amerikāņus kā skolas puikas!

Nāciet šurpu, Jāņu bērni,
Šeit būs jauka līgošana.
Netrūks siera, netrūks piena,
Netrūks salda alutiņa.

JAŅU VAKARĀ

PIEKTDIEN, 20. JŪNIJĀ, PL. 20., 1087 QUEEN ST., W., PLAŠAJĀS MEIJĀM UN JAŅUZĀLĒM ROTĀTĀS TELPĀS

LĪGOTĀJUS SAGAIDĪS JĀŅU TĒVS UN JĀŅU MĀTE

KOPĒJA LĪGOŠANA DEJA

Piedalās deju kopa Dižzancis

«71»

Visus laipni ielūdz Toronto Latviešu B-ba

DAŽOS VĀRDOS

Uz Vašingtonu apspriesties ar prezidentu Trūmenu un ārlietu ministru Dinu Ačesonu no Vines izlidojis Savienoto Valstu augstais komisārs Austrijā Donalijs. Viņš izteicies, ka pūlēsoties panākt, lai Austrija saņem Amerikas palīdzību prasītos apmēros, citādi šī lēni atplaukošā valsts esot paklauta komūnistu briesmām.

*

No sarkanās Ķīnas brīvībā izkļuvis jezuītu priesteris Eižens Fēhijs, kas 10 mēnešus bijis ieslodzīts komūnistu cietumā. Čekisti ar vismežonīgākiem līdzekļiem mēģinājuši piespiest viņu „atzīties", ka tas bijis amerikāņu spiegs.

*

Pagājušo nedēļu demisionēju Izraēlas valdības finanču ministrs Eliziers Kaplāns. Līdz jaunā ministra izraudzīšanai finanču resora vadību uzdeva šis ministrijas ģenerāldirektoram Dāvidam Horovicam. Iepazinies ar ministra pienākumiem, Horovics lūdza atbrīvot viņu ir no ģenerāldirektora, ir ministra aizstājēja darba.

*

Indijas iedzīvotāju kopskaits sasniedzis 356.829.485, Vīriešu 10 milj. vairāk nekā sieviešu. 70 proc. no iedzīvotājiem nodarbojas ar laukkopību. Salīdzinot ar 1941. gadu, iedzīvotāju skaits pieaudzis par 12,5 proc.

*

Lai pasteidzinātu Ziemeļatlantijas Savienības spēku apbruņošanu, ģenerālsekretārs ģenerālis Ismejs izraudzījis par bruņošanās produkcijas vadītāju amerikāni Deividu Hepkinsu, kam liela pieredze ASV aizsardzības produkcijas celšanā un kas paredz pārņemt jaunos pienākumus vēl šajā mēnesī.

*

Apvienoto Nāciju bruņoto spēku augstākais komandieris Korejā ģen. Klarks pašlaik ir tik nodarbināts, ka viņš spiests atmest nodomu būt klāt savas vienīgās meitas laulībās. Klarka meita Anna 12. jūnijā salaulājās ar amerikāņu armijas kapteini Vestpointa akadēmijas absolventu Gordonu. Arī Klarka vienīgais dēls ir karavīrs, kas majora dienesta pakāpē cīnījies Korejā, tagad veselo ievainojumus.

Meklēsim papardes ziedu

Toronto sportisti kopā ar Dāugavas Vanagiem, rīkojot Jāņu svētkus Kolumbus Halles telpās, darījuši visu, lai latvieši šais gaišajos svētkos justos līksmi un priecīgi. Rīcības komitejai ir atļauja līgošanu turpināt līdz pl. 2 nakti un atspirdzinājumus izsniegt līdz pl. 1,30, kāds gadījums nav bijis pēdējo 20 gadu laikā. Rikotāji cer, ka zem papardes ziedu kvēlās zīmes draudzīgi sastapsies plašā Toronto līgotāju saimē. Rikotāji ļoti lūdz rezervēt galdiņus pa tālr. LA - 4028.

ZIEDOJUMI LNAK

LNAK Palīdzības Nozarei maijā piesūtīti šādi ziedojumi:

1) Palīdzības darbam:

Toronto Pirmā Latviešu ev.-lut. draudzes Ģimeņu dienas dievkalpojuma kolekte $114.80; Hamiltonas Latviešu ev.-lut. draudzes Ģimenes dienas dievkalpojuma kolekte $25. Virdžinijtaunas latviešu kopa $13.85 — Ģimenes dienas sarīkojuma atlikumu; Toronto tautiešu: A. Velšs, A. Grigals, A. Laudiņš, S. Dalkus (lietuvis), katrs $1; L. Ozols, K. Ozols un nezināms ziedotājs katrs $0.50; Maiga Vētra — $10.00; Kārkliņš $1.00; V. Roms $1.00; V. Pūpols $1. Kopā $172.15.

2) Immigrācijai.

Toronto Latviešu Bierības Inženieru kopas locekļi: A. Leinasars, V. Pākalns, K. Jirgens, T. Arents un N. Pētersons katrs $1.00; Port Arturas latviešu kopas A. Freipas V. Roms katrs $1.00, kopā — $7.00.

3) Veco latviešu atbalstam:

Otavas Latviešu ev.-lut. draudze $50.00.

4) Grūtdieniem Eiropā:

Toronto Sv. Jāņa draudzes locekļi: M. Pētersons, J. Kukurs, E. Brencis, Briedinš, J. Kaulis, E. Bērziņš, J. Klekers un A. Brīvmanis katrs $1.00; Timminsas Latviešu ev.-lut. draudzes loc.: A. Bušs, V. Golts, A. Henkūzens, A. Šilinskis, J. Pukulis, V. Kovaļevskis — katrs $1.00; V. un I. Kukaiņi — $2.00; A. Paeglis $1.50 un E. Muižnieks $3.00; Toronto Latviešu Bas Inženieru un Tehniķu kopas dalībnieki: J. Švanks, J. Popelis, P. Lecis, E. Broders, V. Aboliņš, A. Ozoliņš, H. Ozols, P. Meistis, E. Krauciņš, J. Ķeksis, I. Frišmanis, A. Podnieks, A. Černavskis, E. Tiltiņš, A. Šalna, A. Altarks, N. Andžāns, K. Kampiņš, A. Leja katrs $1.00; J. Androvičs $2.00 un J. Roze $3.00; Bratfordas latviešu kopas biedri: Bites ģimene $5.00; K. Skribis, J. Anitāns, M. Mannerings J. Brakmanis, E. Amatnieks, M. Slempers, V. Blēķis katrs $2.00; E. Tilaks $1.00; Kirkland Lake latviešu kopas biedri: J. Borgs, E. Gremse, E. Borgs un V. Dreifelds katrs $1.00; Port Arturas latviešu draudzes un latviešu kopas dalībnieki: A. Teteris, O. Teteris, A. Liepiņš, A. Vītols, O. Riekstiņš, E. Vinters, F. Riekstiņš, V. Freibergs, I. Laikams, A. Mūrnieks, V. Ozoliņš, V. Kurzemnieks, V. Leinaus, Z. Melders, J. Priedoliņš, P. Sakins, J. Leimanis, P. Upmanis, V. Mežulis, A. Verners, A. Vinters, J. Andersons un divi nezināmi ziedotāji katrs $1.00; A. Rimska $5.00; Londonas latviešu kopas, ev.-lut. un katoļu draudžu, un Daugavas Vanagu biedri: V. Stirājs, K. Šteris, A. Fogelmans, P. Stirājs, A. Cauka, A. Dreimanis, A. Grīns, V. Caune, J. Kalniņš, V. Albertiņš, A. Fogelmans, R. Birkmanis, O. Lesiņš, M. Lapiņš, J. Kalniņš un K. Jansons katrs $1.00; K. Lukšts — $0.50; nezināms ziedotājs $1.50. Virdžinijtaunas latv. kopas dalībn.: V. Roms $3; A. Valtiņš, H. Blumbergs, E. Gūtmanis, P. Gusmanis, A. Starasts, A. Kalniņš, P. Vieglais,

(Nobeigums sekos)

dzes augumam Griguļa kundze uz krēsla malas sēdā tā[illegible]